

Časnikarstvo danes Med resnico in propagando

Gorica je dobila novega župana, uredili so občinski svet in čas teče naprej, kot je tekel vedno. Če se malo ozremo nazaj, vidimo, koliko najrazličnejših informacij smo dobivali iz tiska o sposobnostih županskih kandidatov. Kot vedno je ljudstvo izvolilo enega, saj za to mesto je potreben samo en človek ...

Ko sem spremljal časopisna poročanja ob volilni kampanji in tudi povolilno pisarijo, me je v ta zabavni časnikarski cirkus popeljal nenapovedan obisk. Znanec me je seznanil z govorom, ki ga je imel Joaquín Navarro-Valls 23. januarja 2007 v Madridu. Na sedežu španske škofovske konference so tedaj podelili prestižno nagrado "Bravo", ki jo vsako leto podeljuje komisija za medije pri tamkajšnji škofovski konferenci. Navarro-Valls jo je prejel skupaj z Joaquínom Luisom Ortego in drugimi odlikovanci.

Navarro je v svojem govoru tokrat najprej povedal, da je v službi v 22 letih pri Svetem sedežu ved-

no več prejemal, kot je dajal. Pri vodstvu Informacijskega centra pri Svetem sedežu ni nikoli vzbujal pozornosti ali se oziral na javno mnenje, ampak je stremel za tem, da pričakovanja, ki so bila potrebna za javno mnenje, nobenih ni zlorabljal ali pa jih namerno ustvarjal. Potem pa nadaljeval: "Danes je za vse vrste komunikacij največji problem ta, da sploh imajo kaj povedati ..." S tem se je dotaknil časnikarske tragedije, ko se v kakem časopisu doseže, da se objavi nekaj, v kar časnikar sam ne verjame! Nadaljuje: "Časnikarska informacija mora biti samo prenos izkušnje, ki jo ima kdo za resnico, saj brez te izkušnje ni sporočanja! Ko se ne verjame, da je neko sporočilo resnično, to ni več časnikarstvo, ampak navadna propaganda!" Če se zaustavimo ob tem stavku, vidimo, koliko je propagande v naših sredstvih družbenega obveščanja in kako malo je resničnih in pravih informacij. To velja zlasti za vse tiste medije, ki so strogo politično obarvani ali, kot jim pravimo, "trobila tega ali onega političnega klana".

Valls se je dotaknil tudi svetosti življenja in osvrknil časnikarje,

"ko pišejo o teh problemih skozi oči koristi posameznih ideoloških lobijev". Del govora je namenil profesionalnosti in dodal, "kot se zahteva od časnikarja, ki poroča o športu, da ve, kaj je šport, in da pokaže nekaj smisla za svoj posel, prav takšne pogoje je treba zahtevati od tistega, ki piše o življenju Cerkve". Misel, ki jo je vredno upoštevati, saj med časnikarji še vedno velja prepričanje, da lahko pišejo o vsem, ne glede na to kaj o posameznih temah vedo. Prav tako velikokrat razpravljajo o veri in verskih vprašanjih ljudje z univerzitetno izobrazbo, kar jim nihče ne opreka. Čeprav imajo visoko izobrazbo, pa so o veri in verskih zadevah zadnje informacije ali znanje pridobili pri verouku za prvo obhajilo ali morda za birmo. Tako se o veri na žalost oblikuje propagandna informacija, ki smo jo poznali zlasti v realsocialističnem času, in kot kaže, v našem slovenskem prostoru nekateri ne morejo zlestiti iz nje in jo še vedno vlečejo naprej kot ostanek polpreteklega časa. Ko se kdo odloči, da napiše karkoli o veri in vernosti, naj se najprej vpraša: "Kaj je z mojim vedenjem na tem področju?" Potem naj piše ali pa naj to prepusti drugim.

Ambrož Kodolja

Pismo Mirka Špacapana Illyju in Antonazu Za ohranitev treh stolic na zavodu Žiga Zois

Deželni svetovalec SSK Mirko Špacapan je poslal pismo predsedniku dežele FJK Riccardu Illyju in odborniku za šolstvo Antonazu, v katerem je odločno priporočil,

naj posežeta na Ministrstvu za šolstvo in rešita problem odvzema treh stolic na zavodu Žiga Zois v Trstu. Avtonomna dežela FJK, ki prav zaradi te svoje avtonomije in

značilnosti, ki jo predstavljata v današnji italijanski državi, mora biti še posebno prisotna pri teh tematikah in se zavzeti za dobrobit manjšin, ki živijo v njej. Še posebno Slovenci predstavljajo v FJK pravi primer manjšine, ki jo je treba ščititi in ohraniti. Za slovensko narodno skupnost so namreč te stvari bistvenega pomena, saj predstavljajo obstoj in razvoj naše manjšine. Taki ukrepi se ne bi smeli več pojavljati, pravi Špacapan.

Ciotti, ki se že več desetletij na Siciliji bori proti gospodarski in politični nadvladi mafije. Ciotti je tudi ustanovil združenje Libera, ki kot krovna organizacija združuje 50 skupin, ki se borijo proti organiziranemu kriminalu.

Italijanska policija je medtem v večji operaciji proti mafiji aretirala približno 200 članov neapeljske mafijske družbe Comorra. Večina je osumljena prekupevanja z mamili. V posameznih primerih so aretirali člane celotne družine, večina aretiranih pa je članov vplivnih klanov Giuliano in Mazzarella.

Kruta resničnost V Italiji 2500 mafijskih umorov v zadnjih 10 letih

V Italiji so v zadnjih desetih letih zabeležili 2500 umorov, povezanih z mafijo, od katerih jih je kar 70 odstotkov ostalo nekaznovanih. Med umorjenimi je tudi 37 otrok. V spomin na žrtve organiziranega kriminala so pred časom v Polisteni na jugu Italije pripravili protestni shod. 220 svojcev

žrtv mafije se je v okviru protesta s sestalo s predsednikom parlamentarne komisije za boj proti mafiji Francescom Forgionejem. Protestnega shoda se je udeležil tudi predsednik poslanske zbornice Fausto Bertinotti. "Italiji grozijo izredne razmere. Mafija ni samo težava juga države," je poudaril duhovnik Luigi

Deželni svetnik SSK Mirko Špacapan Zdravstvene izkaznice

Deželni svetovalec Slovenske skupnosti Mirko Špacapan je opomnil deželnega odbornika Pecola Cominotta na obveze glede zdravstvenih izkaznic z nepravilno napisanimi imeni in priimki Slovencev.

Odbornika je spomnil, da se je Dežela obvezala, da bo problem rešen. Pecol Cominotto je odgovoril, da je Dežela uradno zahtevala od Ministrstva za finance, naj ji pošljejo osnovne izkaznice občanov FJK, in da bo sama poskrbela za tisk imen in priimkov slovenskih občanov v pravilni obliki. Mirko Špacapan je opozoril, da mora deželna uprava dobro preveriti podatke, ki jih

imata INSIEL in zdravstvena organizacija, da ne bo spet neljubih napak. Deželni svetnik SSK je odborniku napovedal, da se bo stranka potrudila, da bo poslanka sezname vseh, ki so vrnili izkaznice, in da bo razširila novico o novi možnosti za izkaznico s pravilno pisanimi podatki, ne da bi vrnili prejšnjo. Špacapan torej poziva vse Slovence, naj zaprosijo za izkaznico v pravilni obliki in naj se javijo direktno pri njem. Zainteresirani naj pokličejo direktno na Deželo, tel. št. 0403773368, kjer je možno odgovornemu telefonsko sporočiti pravilne osebne podatke.

SSK

Svetovni slovenski kongres, Konferenca za Italijo, obvešča, da bo v nedeljo, 1. julija 2007, v Ogleju srečanje Slovencev, razseljenih po Italiji. Začelo se bo z mašo v stolnici ob 11.30 in nadaljevalo v kleti/gostišču Ca Tullio (ki je oddaljeno 500 m na poti proti Gračeju - je dobro označeno). Predviden je krajši kulturni program. Prisotni bodo predstavniki slovenske države in deželne vlade. Poskrbljeno bo za prijetno druženje in pogostitev. Mašo bo daroval škof Anton Jamnik. Sodeloval bo mešani cerkveni pevski zbor iz Mirna. Sodeloval bo tudi umetnik Tone Kuntner. Vsi lepo vabljeni!

Ob znakih odpiranja župana Dipiazze

Tržaška skrajna desnica noče iti v Sežano

Kljub splošnemu tarnanju, da se zamujajo priložnosti in da nad nami še vedno lebdi sence preteklosti, so se v zadnjem obdobju pokazala znamenja volje za konkretno sodelovanje pri zadevah skupnega interesa. Takšen pozitiven pojav je, recimo, vzpostavljeno sodelovanje med javnimi institucijami, ki jim sicer načeljujejo voditelji, pripadajoči različnim političnim opcijam. Z zadoščenjem ugotavljamo, da si tako tržaški župan Dipiazza kot deželni predsednik Illy skupno prizadevata za dokončanje hitre ceste od Padrič mimo Katinare in Lakotič do mejnega

srečanju so sodelovali predstavniki železniških podjetij omenjenih treh držav. Ugotovljeno je bilo, da Slovenija in Avstrija napredujeta z deli, Italija pa v tem pogledu zaostaja. Avstrija bo namreč v prihodnjih desetih letih zvrtila dva predora med Dunajem in Gradcem ter med Gradcem in Celovcem, kar naj bi skrajšalo vožnjo po železnici od Dunaja do Trsta (prek Trbiža) za dobro uro.

Državni sekretar prometnega ministrstva Slovenije Boris Živec je zagotovil, da bo Slovenija sočasno sprožila dela za gradnjo sodobnih železniških prog na odsekih Trst-Divača in Koper-Divača v okviru

dnevnik Il Piccolo je prejšnji teden s poudarkom poročal o zanimanju tudi tržaških podjetnikov za umestitev svojih obratov na omenjenem območju. Teh novih možnosti razvoja se očitno zaveda tržaški župan Dipiazza (poklicno je tudi sam podjetnik), ki je pred kratkim navezal stike z ljubljanskim županom Jankovičem za primerno skupno obeležje vstopa Slovenije v evropsko schengensko območje. Proti tej županovi novi nameri sta javno takoj nastopila predstavnik Nacionalnega zavezništva podžupan Lippi in znani poslanec Menia.

Ko smo zaključevali tole pisanje,

pa je bruhnilo na dan še novo nasprotovanje tržaške skrajne desnice odpiranju mesta bližnjemu slovenskemu zaledju. Komisija za gospodarska vprašanja v sklopu tržaškega občinskega sveta bi morala na svoji seji preteklega tedna sklepati o programu in datumu obiska pri podobni komisiji občine Sežana. Proti izvedbi obiska pa so se izrekli predstavniki Nacionalnega zavezništva in nekateri svet-

Tržaški župan Roberto Dipiazza

petega evropskega prometnega koridorja. Italija trenutno še dokončuje dela na hitri progi Milan-Benetke, zato se ne bo mogla lotiti krepitve proge Trst-Benetke pred letom 2016. Ta odsek je namreč še v načrtovalni fazi, kar pomeni, da niso še izdelani zanesljivi podrobni načrti. Iz vsega zgoraj povedanega sledi, da so bili vsi dosedanj očitki, zlasti deželnega odbornika Sonoga, da v Sloveniji zamujajo z načrtovanjem hitre proge Trst-Divača-Ljubljana, neutemeljeni.

Medtem se naglo približuje odprava meje med Italijo in Slovenijo, kar spodbuja zlasti podjetniške kroge k naložbam v Slovenijo in še posebej na območju industrijske cone pri Sežani. Tržaški

niki iz vrst Naprej Italija, češ da ne kaže se razgovarjati s tako majhno občino, kot je Sežana. V resnici pa za tem stojijo znani politični razlogi zapiranja pred svetom onkraj Fernetičev. Za te kroge naj meja pred Sežano ostane. Bolj anahronistično stališče si je težko predstavljati.

V tej zvezi velja omeniti javni poziv slovenskih občinskih svetnikov Švaba, Ukmarja in Furlaniča županu, naj kljub temu gre v Sežano. Župan Dipiazza je poziv sprejel in naznanil, da bo skupaj z odbornikom za gospodarstvo šel v Sežano. Dogodek v komisiji pa je označil kot posledico živčnosti nekaterih. Do gornjega obiska naj bi prišlo 28. junija.

Alojz Tul

Povejmo na glas

Tudi mladi potrebujejo počitek

Lahko, da se misel zdi odveč in neprijetno pokroviteljska, toda dejstvo je, da tudi mladi potrebujejo počitek. Pričele so se počitnice, daljše od dopustov odraslih, in ob površnem gledanju bi kdo utegnil reči, da so predolge, če pa so že takšne, je prav le zaradi razloga, ker so za vse mlade nagrada za minulo šolsko leto. Toda počitnice niso umešne samo kot nagrada, ampak so nujne zato, ker tudi mladi potrebujejo počitek. Počitek v dobesednem pomenu besede, tako kot počitek potrebujejo tudi otroci, ne samo t.i. najstniki, otroci vsi po vrsti od vrca pa tja do osnovne šole. Vsi potrebujemo počitek, ker vsi živimo v istem času, ki nas postavlja v povsem enake pogoje, ne glede na našo starost in naloge, ki jih opravljamo.

Poglejmo npr. dan, v katerega smo zjutraj vrženi, in videli bomo, da nas vse na podoben način določa in obeležuje. Treba je v vrtec, treba je v šolo, na univerzo ali seveda v službo. Če imamo veliko srečo, bo vsa družina skupaj jedla kosilo doma, sledi obvezen počitek, pisanje nalog, učenje, bivanje v dijaškem domu, za starše nakupovanje in druga opravila, za mlade glasbeni pouk ali športno udejstvovanje. In že je tu čas večerje, ko se navadno vrnejo domov študentje, pogostoma pa je treba kam tudi po večerji. Dan je poln in natrpan, čas nenehno priganja, priganja starše, priganja večje in v enaki meri manjše otroke. Ravno tako naslednji dan in spet naslednji, dokler se teden končno ne prejši v petek ozi-

roma v soboto, medtem ko nam v nedeljo popoldne že poznavajo v mislih obveznosti ponedeljka. In tako iz tedna v teden, iz meseca v mesec. Še dobro, da kakšni prazniki ali božične počitnice preržejo ta krogotok, da z obnovljenimi energijami spočiti ponovno zadihamo. In v ritmu takšnega časa med nami odraslimi in mladimi ter otroki ni bistvene razlike. Nekateri izvedenci trdijo, da sploh ni nobene razlike in da že majhni otroci kažejo znake utrujenosti, raztresenosti ali celo stresa na zelo podoben način kot odrasli. Nikomur torej ni prizaneseno in v tem smislu odrasli ne morejo obvarovati svojih otrok tako, kot bi si želeli, družina, ki bi bila popolna zaščita pred ritmom časa, je le sanjska idila. In zato tudi mladi in otroci potrebujejo počitek tako, kot ga potrebujemo odrasli.

In v čem je najboljši počitek, kaj lahko tudi mladi v poletnih mesecih pridobijo, za kar so bili med delovnim letom najbolj oškodovani? Lahko pridobijo več pristnih medčloveških stikov, ki jih ritem časa onemogoča in uničuje, večjo pripravljenost za tikanje prijateljev, za sprejemanje drugih, za sprejemanje njihovega veselja in njihovih težav. Resnično spodbudo namreč pridobimo le od drugega človeka, seveda če v zameno tudi mi damo svoj delež in smo pripravljeni odkritosrčno pomagati. Le v tem primeru pridobimo, ko damo, in tovrstnih pridobitev še najrazkošnejše materialne dobrine ne morejo niti v najmanjši meri odtehtati.

Janez Povše

hit

universe of fun

Odločitev vlade Republike Slovenije za megazabavišče Predstavili turistični center, ki bo spremenil Goriško

Hit in Harrah's Entertainment, ameriška družba, sta minuli teden v Ljubljani sklenila dogovor, ki naj bi pripeljal do gradnje največjega evropskega destinacijskega resor-ta v Novi Gorici v Sloveniji. Tiskovna konferenca je bila izjemno dobro obiskana, skoraj lahko zapišemo, da je šlo za plebi-scitarno odločitev domala vseh slovenskih medijev za to, da se postavi velikanski zabavišni cen-ter na Goriškem.

Skupni projekt Hita, vodilnega slovenskega turističnega ponud-nika, in družbe Harrah's Entertain-ment, največjega svetovnega igralniško-zabavišnega podjetja, temelji na pripravlje-nosti vlade Republike Slovenije, da sproži postopke za sprejem ustrezne zakonodaje, ki bo omogočala iz-vedbo projekta. Načr-tovani center bo vse-boval hotele najvišje-ga svetovnega razreda s 1500 sobami, kongresni in prireditveni center, obsežne well-ness in bazenske po-vršine, prvotne restavracije, igralnico ter zabavišne, šport-ne in nakupovalne kapacitete najvišje kakovosti. Ocenjena vrednost projekta je 750 milijonov evrov. Hit bo imel v lasti 51-odstotni delež novou-

stanovljene družbe, ki bo zgradi-la turistično-zabavišni center, Harrah's pa 49-odstotnega.

"Naš cilj je, da zgradimo turistič-ni center, ki bo integrator turiz-ma v regiji, predvsem pa bo usmerjen na celotno svetovno tržišče," je izjavil mag. Niko Trošt, predsednik uprave družbe Hit, ki je tudi dodal: "Delovanje tega centra bo izredno pozitivno vpli-valo na številne sektorje regional-nega in celotnega slovenskega go-spodarstva."

Trošt je izrecno tudi omenil, da pričakujejo, da bodo v novem centru delali tudi Slovenci iz Ita-lije! "Ta projekt bo po načrtih vključe-val širok spekter turističnih stori-tev, zabavo, sprostitve, nakupo-vanje, igralniško zabavo, različne prireditve, koncerte in upam, da bo postal generator turističnega razvoja celotne Goriške regije ter bližnjih turističnih destinacij: Bovškega, Vipavske doline, Krasa

stiral na 12.000 kvadrat-nih metrih. Ob centru je predvidenih tudi 3900 parkirnih mest. Poleg dolgoročnega vpliva na razvoj regijske in sloven-ske turistične industrije, bo center predstavljal izjemno poslovno prilož-nost za mnoga lokalna in regionalna podjetja ter posameznike. Sama gradnja bo lahko ponudi-la zaposlitvene priložnosti za več kot 4500 ljudi raz-nih poklicev (inženirji, gradbeniki, dekoraterji, različni dobavitelji...). Po izgradnji bo center zapo-sloval 3200 ljudi in pri-našal znatne davčne prihodke za državo in lokalne skupnosti. Poleg tega bo center za delo-vanje potreboval številne proiz-vode in storitve (hrana in pijača, različno blago, vzdrževanje in

druge storitve; letno do 165 mi-lijonov evrov), kar bo občutno vplivalo na rast vseh sektorjev re-gijskega gospodarstva. Pri načrtovanju centra partnerja predvidevata tesno sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, saj je eden izmed ključnih dogovorjenih ele-mentov ustrezna lokacija centra znotraj lokalnega okolja v skladu z lokalnimi razvojnimi načrti in najvišjimi okoljskimi standardi. Resort bo deloval kot integrator regionalne in lokalne turistične ponudbe. Ker bodo gostje obisko-vali center z namenom obiska širše regije, bo projekt služil tudi kot promotor nacionalne turistič-ne ponudbe. Same podlage projekta so bile in so vključene v strateške razvojne doku-mente Republike Slove-nije.

Največji evropski destina-cijski resort bo vseboval naslednje:

- hotel s petimi zvezdicami s 650 sobami in hotel s štirimi zvezdicami s 850 sobami
- prireditveno-kongresni kompleks s 2000 sedeži
- številne restavracije s 1400 sedeži
- nakupovalne centre s številnimi najkakovost-nejšimi blagovnimi znamkami
- bare, klube s 400 sedeži
- igralniško-zabavišni del z do 3000 igralnimi avtomati in do 120 igral-nimi mizami

spevki, davek na dobiček). Letne potrebe centra po različnih proiz-vodih in storitvah (potrošni ma-terial, hrana in pijača, različne obrtniške storitve, vzdrževanje, transportne storitve, telekomu-nikacijske storitve...) naj bi po pričakovanih dosegle 165 milijo-

nega okolja, v skladu z lokalnimi razvojnimi načrti regije. Obstaja 6 možnih lokacij za gradnjo resor-ta. Oba partnerja se zavedata od-govornosti do krajevnih skupno-sti celotne Goriške regije, saj projekt ne bo vplival le na samo ožjo Goriško regijo.

tudi Ministrstvo za finance RS. V zvezi s tem pripravljajo spremem-bo zakonodaje s področja pri-rejanja iger na srečo, ki bo omo-gočila uresničitev tega projekta. Ministrstvo za finance meni, da projekt sledi sodobnim svetov-nim trendom turizma in razvoja

Andrej Šircelj (foto JMP)

Z leve: Niko Trošt, Andrej Šircelj in Chuck Atwood (foto JMP)

nov evrov, kar bo v veliki meri vplivalo na rast lokalnega in širšega regionalnega gospodarst-va.

Prihodki podjetij, ki bi bila nepo-sredno ali posredno vključena v izgradnjo, bi znašali od 700 mi-lijonov evrov do ene milijarde.

Poleg učinkov gradnje samega centra pa bi dnevno poslovanje centra predstavljalo velike poslovne priložnosti za številna srednja in majhna podjetja, ki se ukvarjajo z na-slednjimi področji dobave blaga ali stori-tev:

- hrana in pijača: me-so, morska hrana, mlečni izdelki, kruh, peciva, zmrznjena hrana, konzervirani prehranski izdelki, brezalkoholne pijače, alkoholne pijače...
- splošna oprema, tehnična oprema: pi-sarniška oprema, oz-vočenja, luči, raču-nalniška oprema, varnostna oprema, telekomunikacijska

oprema, oprema gostinskih pro-storov...

- pohištvo, oprema prostorov: oblikovanje, finalizacija prosto-rov, pohištvo, steklo, oprema sten in podov...
- potrošni material: stekleni iz-delki, keramika, posoda, kemični izdelki, delovna oblačila, hotelski pripomočki...

- vzdrževanje, tehnične storitve: vzdrževalna in obnovitvena dela, popravila, orodja, vzdrževalna oprema, stroji...
- prodaja: splošno blago za dnev-no porabo, spominki, umetniški izdelki, kozmetika, nakit, oblači-la, obrtniški izdelki...

- projektiranje, gradnja, obnova: arhitekturne zasnove, projekti-ranje, gradnja, obnovitvena de-la...
- splošne storitve: svetovanja, iskanje kadrov, oglaševanje, tisk, čiščenje, transport...

3. Lokalna skupnost in spošto-vanje lokalne tradicije, pokrajine ter okolja

Eden izmed ključnih dogovorje-nih elementov projekta je ustrez-na lokacija centra znotraj lokal-

Načrtovanje in oblikovanje pro-jekta bo v skladu z razvojnimi smernicami lokalnih skupnosti ob upoštevanju tradicionalnih arhitekturnih in krajskih zna-čilnosti ter upoštevanju najvišjih okoljskih standardov.

4. Družbeno odgovoren razvoj igralniške dejavnosti

Glede na strategijo razvoja družb Hit in Harrah's, ki prepostavljata družbeno odgovoren razvoj igral-niško-zabavišne dejavnosti, bo v okviru novega projekta tej temi namenjena posebna pozornost. Družbi bosta ob razvoju turistič-nega centra oblikovali sistem pre-prečevanja problematičnega in pretiranega igranja (ti sistemi v obeh družbah sicer že delujejo in se še nadgrajujejo); h kateremu so nagnjeni posamezniki, kar bo v največji možni meri znižalo mo-rebitne socialne posledice širitve turističnih kapacitet v regiji.

dejavnosti prirejanja iger na srečo ter ponuja celovito turistično po-nudbo, vključno z nastanitvijo, gostinsko ponudbo, zabavnimi, športnimi, kulturnimi in kongre-snimi programi ter igrami na sre-čo. Na podlagi raziskav in izku-sen drugih držav daje takšna oblika igralniške ponudbe največje pozitivne ekonomske učinke, ki se kažejo v povečanju zmogljivo-sti, dodane vrednosti, zaposleno-sti ter davčnih in nedavčnih pri-hodkov na lokalni in na državni ravni. Tovrstna dejavnost je pred-vsem namenjena turistom, ki se v turistično-zabaviškem centru zadržijo več dni. Uresničitev take-ga projekta pomembno poveča obseg turistične dejavnosti v re-giji in državi ter prispeva k turi-stični prepoznavnosti, zaradi če-sar je ta oblika ponudbe zanimi-va tudi za Slovenijo.

Razvoj turistične in igralniške po-nudbe v Sloveniji podpirajo stra-

Podpredsednika uprave Harrah's Entertainment Chuck Atwood in Jane Jones (foto JMP)

Opozorilo škofa Bizjaka

Goriško megazabavišče po mnenju škofa Jurija Bizjaka moralno vprašljivo

Pomožni koprski škof dr. Jurij Bizjak je gradnjo turistično-zabavišnega centra na Goriškem označil za moralno vprašljivo. Kot je povedal v sredo, 6. junija, na novinarski konferenci ob letu

lahko center začel delovati čez tri leta. Vlada in ekonomska stroka pozdravljata namero za gradnjo zabavišča, ker naj bi bil ekonomsko smiseln, občine v regiji pa s predstavitvijo projekta niso bile zadovoljne, ker ta naj ne bi bila dovolj podrobna.

2. Gospodarske in finančne kori-sti ter dohodki

Projekt, katerega vrednost je ocenjena na 750 milijonov evrov, bo imel velike neposredne in po-sredne gospodarske koristi ter učinke. Pričakovano je, da bo re-gijo letno obiskalo do 6 milijonov gostov, pri čemer bo samo nov center privabil do 4,5 milijona gostov.

Ze sama gradnja bo predstavljala neposredne zaposlitvene prilož-nosti za 4500 ljudi različnih pok-lincev (inženirji, gradbeniki, deko-raterji, obrtniki, različni dobavi-telji, trgovci), katerih dohodki bo-do presegli 300 milijonov evrov. Ocenjuje se, da bodo davčni prihodki države v času gradnje presegli 160 milijonov evrov.

Resort bo zaposloval 3200 ljudi, letni davčni prihodki države in lokalnih skupnosti pa bodo znašali dodatnih 120 milijonov evrov (davki na igre na srečo, DDV, socialni in pokojninski pri-

Vlada Republike Slovenije podpi-ra projekt izgradnje turistično-zabavišnega centra na Goriškem, o čemer je spregovoril na predstavitvi državni sekretar Šircelj.

V pogovorih o izgradnji turistič-no-zabavišnega centra na Goriškem, ki je skupni projekt družbe Hit, d.d. Nova Gorica in ameriške igralniške družbe Har-rah's Entertainment Inc, sodeluje

teški razvojni dokumenti. Projekt turistično-zabavišnega centra upošteva usmeritve, ki so navede-ne v Strategiji razvoja Slovenije. Ta med ključne razvojne priorite-te uvršča konkurenčno gospodar-stvo in hitrejšo gospodarsko rast, ki se dosega tudi s pospeševanjem razvoja nosilnih storitvenih dejavnosti, med katerimi je tudi turizem.

pripravil JUP

ŠTEVERJAN Nadškof msgr. Dino De Antoni ob prazniku Sv. Rešnjega Telesa

"Evharistija je pomembna!"

"Evharistija je pomembna!" je večkrat poudaril goriški nadškof Dino De Antoni v nedeljo, 10. t.m., ko je obiskal skupnost vernikov v Števerjanu. V imenu župnijske skupnosti in staršev otrok, ki bodo čez dober teden prvič stopili k "angelski mizi", se mu je za obisk zahvalil Damjan Hlede. Praznik Sv. Rešnjega Telesa razodeva to, kar je Kristus storil za vse nas, je povedal nadškof v homiliji po evangeliju o petih hlebih in dveh ribah. Pri postavitvi evharistije med zadnjo večerjo se je Jezus učencem priporočil, da bi se imeli radi, in jim naročil, naj se s ponavljanjem znamenja kruha in vina spominjajo, da je On vedno prisoten med nami. Ni pa dovolj obnavljati to znamenje: prejmati obhajilo pomeni v sebi

Foto DDP

imeti željo gojiti skupnost. Zato nam Jezus ne pravi, naj gremo kupiti hrano za potrebne, ampak nas vabi, da bi delili z drugimi to, kar

sami imamo. "In to ni lahko!" Števerjan je kot vas lahko privilegiran kraj, kjer naj ljudje delijo to, kar imajo, in gradijo skupnost, je

še povedal msgr. De Antoni, ki je na nedavnem obisku "ad limina" papežu Benediktu XVI. skoraj obljubil, da bo skrbel za slovenske verske skupnosti, ki ohranjajo stare navade.

Po obredu, ki ga je spremljalo čvrsto petje cerkvenega pevskega zbora, se je v toplem pomladnem jutru dolga procesija vila od cerkve do oltarja s Svetogorsko Marijo pri vodnjaku na poti proti Oslavju, nato pa do oltarja pred Sedejevim domom na trgu. Nadškof je z monštranco v roki hodil pod baldahinom "nebo" v spremstvu župnika Antona Lazarja; krepki mladenič so nosili svetilke s svečami in stare prapore-bandere, otroci so posipavali pot s cvetnimi listi, pevci so s svojimi glasovi slavili Gospoda, na zvoniku pa so veliko veselje naznanjali pritrkovalci. Slavje, pri katerem so navzoči molili za blagoslov vasi, prebivalcev in dela, se je končalo v cerkvi s hvalnico Te Deum in z blagoslovom z Najsvetejšim.

DD

Komentar

Za dejavno krščanstvo in sodelovanje

V Opolah na Poljskem smo se po Veliki noči srečali krščanski etiki, politiki in gospodarstveniki iz dvanajstih evropskih držav k premisleku, kako v sodobnih vedno bolj zaostrjenih tržnih razmerah na vseh področjih življenja usmerjati h konstruktivnemu dialogu in premagovanju napetosti sodobne družbe. Posebej smo posvetili pozornost temu, kaj lahko v tej smeri naredimo kristjani, čeprav je bil govor tudi o sodelovanju z muslimani in drugimi verskimi skupnostmi. Prijetno nas je presenetil tamkajšnji nadškof Nossol, ki so ga sodelavci označili kot človeka, ki se zavzema za živost krščanstva. Skupaj s svojimi duhovniki in verniki mu je v letih škofovanja uspelo materialno in duhovno prenoviti škofijo. V nagovoru je izpostavil šlezjske Opole kot kraj dialoga, kjer so se na mostu in zato včasih tudi v ožini med vzhodom in zahodom srečevali različni narodi, Poljaki, Nemci, Judje in drugi. Kljub hudim zgodovinskim preizkušnjam - blizu je taborišče Auschwitz - je Šlezija ostala kraj srečevanja in dialoga. Tak je bil tudi omenjeni tridnevni posvet o vlogi kristjanov v spreminjajoči se družbi. Različnost aktualnih tem, pogledov in kulturnih razlik pa v dialogu omogoča bogato medsebojno izmenjavo.

V referatu sem izpostavil silovitost sodobnega gospodarskega razvoja, ki korenito spreminja dosedanje

osebno in družbeno kulturo in posega celo na področje državne ga reda in zelo hitro spreminja oblike zemlje. Ljudje postajamo vse bolj zahtevni, hočemo vedno več, z nobeno stvarjo nismo več zadovoljni. Zato se stopnjujejo zahteve, a zemeljski ideali ne izpolnijo človeka. Odtod zahteva po omami, potreba po zapolnitvi praznin in želja po hitri in popolni zadostitvi, ki je ni mogoče doseči z zemeljskimi sredstvi. Hudi pritiski in gonja za uspešnost obsejajo sodobnega človeka in mu ne dajo miru. Želimo si dobrega življenja, sreče in zadovoljstva, a tega ne moremo doseči s tekmovalnostjo, še manj z izrivanjem drugih in s pretvezo, da bi uspeli na račun drugih. Brezobzirna gospodarska globalizacijska tekma razdvaja ljudi in narode in ustvarja vedno večje razlike med njimi. Izčepanje delavcev je problem posebnosti tam, kjer niso urejena pravna razmerja. Multinacionalna podjetja zmanjšujejo možnosti delovanja nacionalnih vlad in ogrožajo nacionalno kulturo, slabijo moč nacionalne demokracije ter pogajalsko moč delavcev. Izginjajo kulturne razlike in ljudje po vsem svetu prevzemamo skupne vzorce in življenjske navade, svet postaja globalna vas, razlike se zabrisujejo. Poglobljajo pa se socialne razlike. Velik del svetovnega prebivalstva postaja revnejši, manjšina bogati, tudi v Evropi in ostalem razvitem svetu. Pogloblja-

ta se negotovost in nezadovoljstvo, kar mnogi spretno izkoriščajo - podobno kot pri nas v zadnjem času - za napihovanje strahu. Po drugi strani vsakdo opaža, da se življenjski standard zvišuje, a je vprašanje, kako ga zagotoviti čim večjemu številu ljudi.

Predsednik združenja za pospeševanje katoliške družbene etike Avstrijec Renöckl je poudaril, da ni dovolj, da kristjani samo kritiziramo ta razvoj. Ni prav, da uživamo njegove dobrine, malo pa naredimo za to, da bi spreminjali njegov tok. Duhovnik iz Opol je poudaril, kako si v škofiji prizadevajo za socialno dejavnost, za poglobljanje krščanskega življenja in praktični vpliv kristjanov v družbi. V škofiji se skušajo čim bolj organizirati in ustvarjati med laiki in duhovniki, med duhovniki in škofom zgledno sodelovanje ter pravični in odprti odnos.

To so aktualna vprašanja tudi za kristjane na Slovenskem. Veliko besed se pri nas izgublja o finančnih zadevah Cerkve. Ali ni torej že prišel čas, da se kristjani odločimo, kako bomo finančna sredstva čim boljše usmerili v družnospastirsko dejavnost? Ustanovitev novih škofij je idealna priložnost, da se k temu pristopi takoj in da ne čakamo na neko prihodnost, za katero ne vemo, kakšna bo, če je ne bomo začeli graditi sami takoj in sedaj. To bo utrjevalo in poglobljalo medsebojne odnose med kleriki na eni strani in med kleriki in laiki na drugi. Zadnja leta nas vedno bolj pesti pomanjkanje duhovnikov in tudi pri nas škofje že razmišljajo o njihovem uvozu iz tujine. Ali smo se pripravljene odkrito pogovarjati in organizirati, kako bi v večji povezanosti z laiki kleriki bolj organizirano opravljali svoje

prvenstveno duhovniško delo in bi lahko kake službe prepustili laikom? Koliko klerikov se še vedno ukvarja s posli, ki bi jih lahko bolje opravljali laiki, npr. finančne, organizacijske, pa tudi karitativne in kulturne dejavnosti? Še bolj akutno vprašanje je, koliko smo kleriki res pripravljeni bolj dejavno vključiti v pastoralno dejavnost številne laiške teološke izobražene diplomante. Nekateri kleriki izražajo celo bojazen, češ da smo jih izobrazili preveč in nam bodo povzročali težave, kakor naj bi jih izobraženi katoliški laiki povzročali ponekod v Cerkvi. Ali ni ta strah odveč? Ravno več izobraženih laiških sodelavcev bo obogatilo cerkveno dušnopastirsko delo.

Odločilno pri vsem je iskanje in uveljavljanje vseh karizem in sposobnosti. Tako bomo delovali bolj pregledno, odgovorno in predvsem kot zgledna krščanska skupnost. To pa bo krepilo krščanskega duha med nami, da bomo, kakor je dejal omenjeni Avstrijec, sami bolj zgledni na vseh področjih družbenega življenja in tudi naši laični - včasih nezadovoljni in malodušni družbi dali zgled bolj popolnega in odgovornega življenja, ki ne temelji na oblastnosti in podobnih sebičnih namerah, pač pa na temelju predanosti veri. Oblednica pomora krščanskih mučencev, ki so si večinoma prizadevali za takšne ideale in tudi zato v besu revolucije med drugo svetovno vojno in po njej morali v smrt, nas še posebej zavezuje k odgovornemu pričevanju. Le tako bomo kristjani po besedah zadnjega cerkvenega zbora lahko delili "veselje in upanje, žalost in tesnobo današnjih ljudi".

Janez Juhant

Primož Krečič Izberi življenje (10)

Bolj jasna odgovornost za življenje

Kristjani bi morali biti bolj jasno opredeljeni in odgovorni za življenje, ki je zapisano v samo bit našega obstoja in verovanja. Ni mogoče zares verovati, če se ne postavimo na stran življenja, če nas je strah umirati sebični volji in starim varnostim za več življenja in ljubezni. To temeljno dogajanje, ki ga globoko čutimo v sebi, bi morali podpreti z drugimi življenjskimi izkušnjami in zlasti z izkušnjo Svetega pisma ter jo posredovati drug drugemu, predvsem pa mladim, ki ostajajo nekako hladni pred to temeljno dobrino in poslanstvom. Ko je vrednota dovolj velika, se ljudje zanjo odločijo, za to je potrebna vzgoja, izkušnja življenja in tudi skupnost, ki nudi oporo na tej poti. To velja za sam način vzgoje v družinah, v cerkvah in v družbi, kjer se zaradi naraščajočega standarda izmikamo naporu in celovitemu oblikovanju mladih oseb. Prav tako pa tudi za pomoč mladim parom pri usmerjanju v zakon in odločanju za življenje na temelju medsebojnega darovanja, Božjega blagoslova in odpovedi sebičnemu uživanju na račun življenja. Zakrament svetega zakona je namreč zakrament življenja, Božja pomoč pri človeškem darovanju, za novo ljubezensko skupnost in novo človeška bitja. Mladi se tu zelo težko znajdejo, in čeprav so v tem obdobju zelo zaposleni sami s seboj ter negotovi pri svojih iskanjih, bi jim morali priti naproti mlajši zakonci, starši in tudi vsa skupnost. Podobno podporo in skrb potrebujejo otroci, družine in še posebno starejši, ki se postopno pripravljajo na odločilni korak svojega zemeljskega življenja, ki je prehod v novo, bolj polno življenje. Svoje sile bomo morali

vložiti tja, kjer bodo obrodile največ sadov. Čeprav mnoge župnije utripajo še vedno v klasičnem večinskem in masovnem krščanstvu na temelju prastare tradicije, to ne pomeni nikakršne gotovosti. Izkušnja mnogih področij kaže, kako je mimo masovno krščansko življenje in bo v prihodnje vztrajalo le tisto, kar bo duhovno in moralno opredeljeno ter zares naravnano na življenje. To ne pomeni opustitve vsega, kar je še zdravo, treba pa je narediti nekaj odločilnega in koristnega za prihodnost, v kateri se bo še bolj naprezalo potrošništvo Zahoda in uničevalo mnoge svoje žrtve. Bog nas po teh razmerah in mnogih znamenjih kliče, da strnemo vrste v obrambo in poživitev življenja, da se zanj opredelimo na različnih področjih in poskrbimo, da se bo ta skrb prenesla zlasti v vzgojo in povsod tja, kjer se oblikujejo pogledi na prihodnost. V širši strnjeni vrsti in povezavi za življenje na ravni civilne družbe bo dovolj prostora za vse pobude, ki bodo prišle od kristjanov pa tudi od mnogih ljudi dobre volje. Življenje posameznikov in življenje naroda v času njegovega najbolj vihravega ekonomskega ter političnega razvoja kliče po solidarnosti, opredelitvi in tudi naporu ter žrtvi, saj so takega značaja vse stvari, ki imajo resnično vrednost. V skupni navezi in z močno duhovno ter moralno podporo, z globoko zasidranostjo mesijanzizmom majhnega slovenskega naroda in poklicanostjo, ki jo nosimo v sebi, nam bo to uspelo, če je volja Najvišjega.

Za življenje:

Povezati veliko različnih pobud za življenje, ustvariti zid življenja. Osmisliti vrednoto in dar življenja v luči vere. Podpora družinam in vsem, ki služijo novim človeškim življenjem. Postati glas življenja v naši družbi. Odločno zavrniti vse pobude in miselnost ter demokratične predstavnike, ki jasno ne podpirajo življenja ali so mu celo nasprotni.

11. NAVADNA NEDELJA

2 Sam 12, 7-10. 13: Ps 32; Gal 2, 16. 19-21; Lk 7, 36-8.3

David se je hudo pregrešil: vzel je za ženo ženo svojega vojščaka Heteja Urijaja, njega samera pa je dal ubiti. Ukazal ga je namreč poslati v najhujši vojni metež, kjer so ga sovražniki kot osamljenega z lahkoto pobili.

Prešustvo je često združeno z umorom nedolžnega.

Janez Krstnik je postal žrtev kralja Heroda Antipa, ki je bil sin Heroda Velikega. Ta kruti vladar je verjetno lastnoročno ubil sinova Aleksandra in Aristobula. Njegov sin Herod Antipa je kraljeval od 4. pr. Kr. do 39. po Kr. v Galileji in Pereji. Njegova nečakinja Herodiada ni bila žena njegovega brata Filipa, pač pa njegovega polbrata Heroda Filipa, ki je živel v Rimu. Iz tega zakona je imela hčer, Salomo, ki se je pozneje poročila s svojim stricem Filipom.

Herod Antipa je zavrnil svojo prvo ženo, hčerko arabskega sosedu Areta zato, da je vzel za ženo svojo svakinjo, Herodiado, ki je bila obenem njegova nečakinja. Zaradi tega je izbruhnila vojna med Aretom in Herodom, ki se je nesrečno končala za Heroda. Farizejsko-judovski krogi so imeli ta njegov poraz za Božjo kazen za njegovo grozodejstvo nad Janezom Krstnikom (gl. Mr 6, 14-29; Jožef Flavij - Starozitnosti, 18, 5; NT-Ulrich Wilckens, 151).

Prešustva in umori, popivanje in požrtije, ki so trajale kar cele noči, so rodile krvoskrunstvo in hude moralne zablode in propalost, iz česar je mogel rešiti samo Bog-človek, Jezus. Današnji psalm opisuje veselje zaradi odpuščanja. David je priznal svojo krivdno, čeprav si ni nikoli očitel greha. Toda prerok Natan ga je trdo zgrabil in mu očital zločin: prešustvo in umor nedolžnega, rekoč: "Ti si ta mož!" (2 Sam 12, 7), ko ga je spretno postavil pred dejstvo. Razgalil je njegovo notranjost, tako da je moral priznati svojo dvoličnost in hudobijo ter svetost in pravičnost Boga. Tedaj se je rodil ps 51 (50), ki velja za eno naj-

lepših spokornih pesnitev Stare zaveze. Človek je namreč velik, ko se poniža in prizna svojo majhnost in krivico. Jezus bo dvignil človeka z zakramentom odpuščanja ali spovedi, ko lahko na otipljiv način po odvezi apostolov in Cerkve človeku odpusti grehe in prinaša mir (Jn 20, 21-23). Prinaša tudi veselje. Apostol Pavel poudarja pomen vere, saj smo edinole po veri opravičeni; sami se namreč ne moremo opravičiti.

Evangelij daje vernemu človeku moč in pogum za priznanje Jezusa. Za Janeza Krstnika in za Jezusa govorijo dela, čudeži. Kljub temu govorijo nekateri o Janezu Krstniku, da je obsejal, o Jezusu pa, da je požrešnež in pijanec, prijatelj cestinarjev in grešnikov (Lk 7, 33-35). Saj je res, da je prijatelj grešnih ljudi, ni pa prijatelj greha. Kar je treba pošteno razlikovati. Jezus sprejme vabilo k mizi, kjer se sreča z grešniki. Ne gre zaradi oblozene mize, marveč za spolni naročilo nebeškega Očeta, da namreč odrešuje ljudi grehov in hudobnega duha.

Javna grešnica občuti veselje, ki ga prinaša Jezus. To ji da pogum, da pred vsemi izlije na

njegovo glavo dragoceno dišavo.

Tudi druge žene, ki jih je Jezus rešil bolezni ali hudobnih duhov, mu strežejo do konca. Jezus jih nagradi tako, da se jim kot prvim razodene kot vstali. Moškim se prikaže pozneje. Jezus ima oblast odpuščati grehe (Lk 5, 20-24). Apostolom da isto oblast po vstajenju na Veliko noč zvečer (Jn 20, 22-23). Vedno in povsod se veseli spreobrnjenja grešnikov (Lk 15, 32). Grešniki se veselimo odpuščanja grehov. Jezusu smo hvaležni, ker nam odpušča, ko vidi, da smo ubrali pot kesanja in poštenja, pot sprave z Očetom. Farizej Simon se čudi, da Jezus dovoli takšni ženski, da ga mazili. Toda on vidi v dušo ženske in tudi v misli Simona. Zaradi tega Jezus pouči farizeja o usmiljenju in odpuščanju. Tudi nas vabi, naj odpuščamo, naj bomo usmiljeni.

Vsakoletni praznik Jezusovega usmiljenega Srca (15. 6.) in brezmadežnega Marijinega Srca (16. 6.) - a dodajmo še obletnico Kronanja Svetogorske Matere Božje (6. 6. 1717-290-letnico), naj nas iskreno prenovijo in ljubezni do Božjega kraljestva.

JE PODPIS, PA TUDI MNOGO VEČ

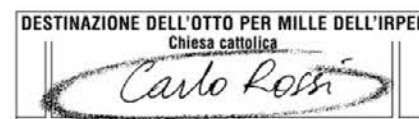

www.8xmille.it

PODPISI OBRAZEC CUD IN NAMENI
8 OD TISOČ KATOLIŠKI CERKVI.
TVOJA ŽELJA POMAGATI DRUGIM
SE NE BO NIKDAR UPOKOJILA.
C.E.I. Conferenza Episcopale Italiana

8x
mille
CHIESA CATTOLICA

Davkoplačevalci, ki jim ni treba predstaviti davčne prijave, lahko vseeno sodelujejo pri izbiri 8 od tisoč s svojim obrazcem CUD. Na listu, priloženem obrazcu CUD, podpiši dvakrat: v okencu "Chiesa Cattolica" in, spodaj, kjer piše "Firma". List nato zapri v belo ovojnico, nanjo pa napiši svoj priimek, ime, davčno številko in napis "SCELTA PER LA DESTINAZIONE DELL'OTTO E DEL CINQUE PER MILLE DELL'IRPEF". Ovojnico oddaj na poštнем uradu ali v banki. Kaj več informacij dobiš na zeleni, brezplačni telefonski številki 800.348.348.

Na tvoji davčni prijavi
ali na obrazcu CUD

TUDI LETOS SE ŽE UTEČENEMU 8 OD TISOČ PRIDRUŽUJE PET OD TISOČ. DAVKOPLAČEVALEC LAHKO PODPIŠE ZA 8 OD TISOČ IN ZA PET OD TISOČ, KAJTI EDEN NE IZKLJUČUJE DRUGEGA; NOBEDEN OD DVEH PA DAVKOPLAČEVALCA ITAK NIČ NE STANE.

Občinska uprava

Novi župan in občinski odbor

Foto DPD

Zadnji dan meseca maja je novi goriški župan Ettore Romoli (na sliki levo) stopil v občinsko palačo, kjer mu je dosedanji župan Vittorio Brancati (desno) simbolično predal posle. Potem ko sta se dvajset minut pogovarjala za zaprtimi vrati, je Brancati poudaril, da pušča za sabo celo vrsto že odobrenih in financiranih konkretnih projektov za dobro Gorice in Goričanov, ki bodo v kratkem izvršeni. Romoli je povedal, da bo zastavljeno delo čimprej začel uresničevati; med prvimi načrti se bo njegova uprava lotila prenove Travnika, pri čemer namerava dodati projektu še dvigalo do gradu. Prejšnjo sredo je Romoli predstavil osemčlansko ekipo občinskega odbora: trije prihajajo iz vrst stranke Forza Italia, dva iz Nacionalnega zavezništva, po eden iz Severne lige, UDC-ja in Gorizia Tricolore. Za podžupana je imenoval, kot je bilo pričakovati, Fabio Gentileja (Nacionalno zavezništvo), ki bo skrbel tudi za trgovino, programiranje, tržnice, decentralizacijo in občinske redarje; odbornik za kulturo, turizem,

ovrednotenje in zaščito kmečkih pridelkov, univerzo in velike dogodke je Antonio Devetag; za socialo, družino, zdravstvo, izobraževanje, vzgojo in enake možnosti Silvana Romano; za proračun, finance, človeške vire, institucionalne odnose, pravno službo, sodelovanje v javnih družbah ter sektor davkov in dajatev Guido Germano Pettarin; za okolje, mestne zelenice, civilno zaščito in mestno mobilnost Francesco Del Sordi; za urbanistiko, občinsko premoženje, stanovanjsko politiko, razvoj informacijskih sistemov in razlašanje za javno korist Dario Baresi; za varnost, zaščito krajevnih identitet, mladinske politike in odnose s prostovoljnimi organizacijami in društvi Stefano Ceretta; za šport, upravo športnih struktur, pogrebno službo in demografske storitve Sergio Cosma. Sam župan bo skrbel tudi za področje politik teritorialne kooperacije in evropske integracije, za javna dela, mestni videz in odnose med institucijami. Prvo zasedanje občinskega sveta je napovedano za ponedeljek, 18. junija.

150 let osnovne šole v Štandrežu 1857-2007

Dragocena publikacija ob častitljivem mejniku

Ob prisotnosti generalnega konzula Republike Slovenije, Jožeta Šušmelja, predsednika SSO za Goriško Janeza Povšeta, celotnega učiteljskega zbora, ravnateljice Mirke Brajnik, avtorja in urednika Damjana Paulina ter lepega številca domačinov je bila v torek, 5. junija, v župnijski dvorani A. Gregorčič v Štandrežu predstavitev publikacije 150 let slovenske osnovne šole v Štandrežu 1857-2007, ki je izšla ob pomembni obletnici slovenskega šolstva v tej obsoški vasi. Po pozdravu ravnateljice je besedo povzela prof. Neveca Budal, ki je izčrpno in s toplino navezanosti na domače šolske klopi predstavila novo knjigo »nov duhovni doprinos za skupnost, kateri je namenjena«. Avtorja, Damjana Paulina, ki mu gre vse priznanje za vztrajno zanimanje za domoznanstvo, ni posebej predstavljala, saj ga vsi dobro poznamo. Zato je prešla k opisu vsebine, ki v 19 poglavjih kronološko zaobjema zgodovino vaše šole in njenega prilagajanja zgodovinskimi političnim dejavnikom. Poudarila je opisana ključna obdobja, in sicer ustanovitev šole l. 1857, za katero gre zasluga štandrediškimi izobražencem in veljakom, ki so krili stroške za zemljišče in stavbo, težave, ki jih je prinesla 1. svetovna vojna s prekinitvijo delovanja šole, izgubo otrok, kadra in poslojpa, dobo fašizma in pogubno šolsko reformo, ko se je izobraževanje v slovenskem jeziku zateklo v župnišče k domačemu čedermacu, Kosovelu. Preletela je še poglavja o vojnem in povojnem času 2. svetovne vojne in podčrtala le-

to 1961, ko je končno nastopila uzakonitev slovenskih šol, in povedala, da knjigo zaokroža živahno delovanje šole v zadnjih 30 letih, ki je tesno povezano z vaškim dogajanjem. Zgodovinski pregled dopolnjujejo seznam učnega osebja in učencev, ravnateljev in veroučiteljev ter predstavitev slednjih, ki so več kot 20 let vezani na štandrediško šolo, ter grafiko o nihanju šolske populacije in povzetek v italijanščini ravnateljice Miroslave Brajnik. Knjigo bogatijo dokumenti in črno-bele ter živopisane fotografije. Naglasila je, da je knjiga dragocena iztočnica za nadaljnjo poglobitev predstavljenih tematik. Pohvalila je njen zunanji videz, ki ponazarja notranjo stran nekdanjega spriče-

vala, na tem ozadju pa nevsiljivo stoji prijazna stara šolska tabla, prav tista, ki je bila ob priložnosti na odru. Damjan Paulin je ob zahvali za lepo predstavitev izpostavil vlogo, ki so jo imeli tedanji učitelji tudi kot občinski tajniki in organi v Štandrežu, in povabil občinstvo, naj si ogleda razstavo v spodnjih prostorih. Zahvalil se je vsem družinam, ki so prispevale gradivo zanj, posebno sorodnikom prvega učitelja, Josipa Komavca, in vsem, ki so omogočili izdajo publikacije, Uradu RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, domačemu rajonskemu svetu, Zadrugi banki Doberdob in Sodobne, Čedajski banki, tiskarni Grafika Goriziana, domačim podjetjem in trgovinam, pa tudi

Milenki Zavadlav in Majdi Zavadlav za postavitev razstave. Mladi domači kitarist Michele Schincariol je sklenil večer s Preludijem št. 1., ki ga je zložil Heitor Villa-Lobos.

Okusno in smotrno kronološko urejena razstava je bila na ogled do nedelje, 10. junija. Razstavljeni so bili raznovrstni originalni dokumenti in povečane kopije letih, razglednice in fotografije - pričevalke razvoja šole in pomembnih dogodkov, pa tudi nekdanji šolski predmeti in potrebščine: klopi, zemljevidi, globus, leseni računalniki in peresnice, peresniki, šolska torba..., ki so gledalca popeljali v nekdanjo šolsko stvarnost.

Iva Koršič

Kratke

Sprejem na prefekturi ob Dnevu republike

Foto Bumbaca

Goriški prefekt Roberto De Lorenzo je v soboto, 2. t.m., ob Dnevu republike na goriški prefekturi priredil slovesnost, na kateri so prebrali poslanico italijanskega predsednika Napolitana ob državnem prazniku, podelili visoka državna odlikovanja, predvsem pa imeli kulturno družabnost ob državnem prazniku.

Zahvala

Odbor za proslavo 150-letnice štandrediške osnovne šole se lepo zahvaljuje vsem, posameznikom, podjetjem in ustanovam, ki so podprli in sodelovali pri raznih pobudah ob 150-letnici štandrediške osnovne šole Fran Erjavca in tako pripomogli, da so vse zelo lepo uspele.

Razstava Fleurs slikarja Claudijs Pescija

V Galeriji Kulturnega doma v Gorici je na ogled do 30. junija samostojna razstava italijanskega slikarja Claudijs Pescija iz Bologne z naslovom Fleurs - Poklon ženskam. Claudio Pesci se je rodil v kraju Trebbio di Reno pri Bologni l. 1947. Zrasel je v tiskarni, kjer je delala njegova mati, in študiral v zavodu Istituto Aldini-Valeriani v Bologni. Svoje slikarske sposobnosti je razvil na akademijah za umetnost, najprej v Düsseldorfu, kasneje v Bologni. Pesci se še posebno čuti vezanega na akvarel ter na motive, ki jih je srečal v mladosti in zrelih letih. Med razstavami, ki so jih priredili v Italiji in v tujini, naj omenimo slike o njegovih gorah (pogorje Trentino di Fai della Paganella), o njegovih možeh (naslikal je ljudi, ki so sestavni del njegove življenjske zgodbe, zbirka šteje 101 portret), in o vodah emilijanskih Apeninov. Razstavo prireja Upravni odbor Kulturnega doma v Gorici in kulturna zadruga Maja iz Gorice v sodelovanju z Združenjem Fausto in Serve Coppi iz Castellanie (Alessandria), pod pokroviteljstvom goriške občine in pokrajine ter dežele FJK.

OŠ OTON ŽUPANČIČ Zaključni nastop v ul. Brolo Čarodej, sladoled in pevski nastop

Šolske maše v mestu

Zahvala Bogu ob opravljenem delu

Po lepi krščanski tradiciji se je tudi letos šolsko leto na slovenskih šolah vseh stopenj sklenilo s sveto mašo. Najprej so se v petek, 8. junija, Bogu zahvalili višješolci. V šolskem središču v ul. Puccini je mašno daritev ob prisotnosti lepega številca dijakov vodil g. Alessio Stasi. V soboto, 9. junija, pa so se v cerkvi sv. Ivana zbrali učenci OŠ O.

Župančič iz Gorice v spremstvu učiteljic. Letos so bili prav pridni, saj so lepo peli pod vodstvom veroučiteljice Franke Padovan in mirno poslušali besede g. Marijana Markežiča, ki je somaševal z msgr. Cvetkom Žbogarjem. G. Markežič je isto jutro maševal tudi za nižješolce, v cerkvi sv. Roka v Podturnu. Tudi oni so zbrano spremljali bogoslužje in ga obo-

gatili s petjem pod vodstvom prof. verouka Solange Degenhardt, ob spremljavi kitare in orf instrumentov. Nanašajoč se na evangelijsko priliko o desetih ozdravljenih, izmed katerih se je le eden vrnil, da bi se zahvalil Jezusu, je g. Markežič solarjem in nižješolcem v jedrnatu pridigi spregovoril o hvaležnosti, na katero večkrat vsi pozabljamo. Hvaležnost je dolg, ki ga ima vsak človek, a ga le malokdo poravnava v času življenja. Če bi otroci živeli 1000 let, bi ne vrnili Bogu, staršem, učiteljem vse, kar so od njih prejeli. Priporočil jim je, naj bo tudi med brezskrbnimi počitniškimi dnevi Bog v njihovih mi-

slih in naj ne pozabljajo treh temeljnih besed: hvala, oprost, prosim, ki jih v življenju ne smemo obiti, če hočemo živeti v sloji in na Božji valovni dolžini. Opozoril jih je tudi, naj se spomnijo, da le dobra dela bodo šla z nami v onstranstvo, drugo bo vse ostalo tu na zemlji. Vsem je zaželel čim lepše počitnice, petošolcem in malim maturantom je namenil še bodrilne besede, rekoč, da če se bodo vestno pripravili in zaupali v Božjo pomoč, se do Stvarnika obračali kot sončnica k soncu, bodo srečno prestali tudi poslednjo preizkušnjo v letošnjem šolskem letu.

JK

KULTURNI DOM Predstavitev knjige Zdenka Vogriča: Drobtnice iz goriških šeg in navad

"Mi pojdemo v pozabo, naša dediščina pa se mora ohraniti!"

N eizbežna globalizacija grozi s poplavitvenjem kulture, vsega pa ne zmore. Marsikje se - tudi med mladimi - oživljajo stari običaji, poglobljajo se stare krajevne navade, ki so s svojo življenjsko močjo vredne, da jih proučujemo na čim bolj izvirni način in spodbujamo njihovo poznavanje, kajti tudi to je del naše kulture, del nas samih. To je bilo eno glavnih sporočil, ki je izšlo s predstavitev knjižne novosti *Drobtnice iz goriških šeg in navad* znanega goriškega vsestranskega kulturnega delavca, zbiratelja narodnega blaga in fotografa Zdenka Vogriča. Zajetno knjigo z bogatim fotografskim gradivom je uredila Erika Jazbar, izdal jo je Kulturni dom Gorica v sodelovanju s SKGZ, ZSKD in družbo KB1909, lektorirala Antonija Valentinčič, tiskala pa Grafica Goriziana.

Na krstni predstavitvi v Kulturnem domu v ponedeljek, 11. ju-

Foto DPD

nija, je ravnatelj kulturnega doma Igor Komel z veseljem pozdravil novo delo "gosta in domačina" Zdenka Vogriča. Urednica Erika Jazbar je povedala, da je knjiga - ki ji je jedrnat in domiselno spremeno besedo napisal Andrej Malnič - začela na-

stajati pred približno dvema letoma, ko je dobila v roke snop avtorjevih zapisov, ki so nastajali po naročilu za Primorski dnevnik in Radio Trst A. Gradivo je porazdelila po poglavjih in ga preuredila v smotno celoto. Rezultat njenega "težkega dela", kot ga je označil pisec, je knjiga, ki govori o starih goriških šegah in navadah včeraj in danes: od "vndime" prek vahtov, Andrejevega sejma, kolesarstva, pustovanja, osmic, mlajev in kresovanja vse do polletnih šager. Brati Vogričeve pripovedi o starih navadah je kot imeti pred sabo stare razglednice. "To so zapisi, ki so zrastle iz ljubezni in vraščeni v ta prostor." Vedno bolj anonimna postaja Gorica, ki izgublja nekdanjo izvirnost, je povedala Jazbarjeva; urednica je vendar izrazila željo, da bi s padcem schengenske meje spet postala težišče širšega prostora in zopet zaživela s polnimi pljuči. V knjigi je zbrana ogromna količina podatkov in izkušenj, ki na organski, hkrati preprost in poljuden način govorijo o naših šegah in navadah, je nato pove-

dal Duško Udovič. Časnikar, ki Vogriča pozna več kot 30 let, je pohvalil to veliko delo s preskrbnim naslovom, saj so neposredna pričevanja izjemno dragocena. Stare navade so še žive in prav je, da jim posvečamo več pozornosti. Lepo je videti mlade, ki se navdušujejo nad narodnimi nošami na krilih uspeha Kraške ohceti, je dodal Udovič. Knjiga ga je zaradi količine in kakovosti podatkov presenetila; lepo bi bilo, ko bi postala pomožni učni tekst tudi v naših šolah.

Avtor se je zahvalil vsem, ki so omogočili izdajo; med njimi tudi sinu Marku za fotografije in ženi Veri za potrpežljivost. Povedal je, da je posvetil več pozornosti nekaterim navadam in pojavom, ki se izgubljajo. "To je pomemben del naše dediščine. Mi pojdemo v pozabo, naša dediščina pa se mora ohraniti." To ni niti od daleč zaključeno delo, je dodal in izrazil upanje, da bi se zlasti v mlajšem rodu našli izvedenci, ki bi se posvetili raziskovanju in ohranjanju našega kulturnega bogastva.

DD

Literarna nagrada "Celso Macor"

Janezu Povšetu priznanje za poezijo

V okviru III. literarne nagrade Celso Macor, ki jo prireja Občina Romans d'Isonzo in tamkajšnje Odbornišvo za šolstvo in mladinsko politiko, je Janez Povše prejel posebno priznanje za poezijo. Natečaj, ki ga razpisujejo vsako drugo leto in je letos nosil tematski naslov Obsoška zemlja med spominom in bodočnostjo, podeljuje priznanja za prozo, poezijo, za prispevek v bizijskem in gradeškem narečju ter nagrade za dijake nižjih in srednjih višjih šol. Dogodek je posvečen spominu na Celsa Macorja, ki je z žlahtno vneto navduševal za smisel in lepoto prijetnega sobivanja med vedno bolj številnimi narodnimi skupnostmi v tem delu Evrope. Janez Povše je vzbudil zanimanje žirije s ciklusom štirih pesmi pod naslovom Posoške refleksije, v katerih osvetljuje nelahko preteklost teh krajev, ki pa so ravno zaradi svoje zgodovine lahko zgovorni pričevalci in istočasno prepričljivi spodbujevalci srečnejše prihodnosti.

Združenje staršev s finančno podporo Fundacije Carigo

Nova igrala za otroke iz vrtca v ulici Brolo

Foto DPD

"R inga-ringaraja," so zapeli malčki otroškega vrtca v ul. Brolo skupno z učiteljicami in ravnateljico Miroslavo Brani v četrtek, 7. junija zjutraj, ko sta jih obiskala predstavnica odbora Združenja staršev Silvana Brandolin in zastopnik Fundacije Casa di Risparmio di Gorizia odv. Sergio Orzan. Prav omenjeno Združenje je namreč omogočilo, da se bodo otroci odslej bolj sproščeno in varno igrali na dvorišču vrtca. S prispevkom Fundacije je kupilo novo igralo ter mehki tepih pod barvnim toboganom in gugalnicami, ki ju je

postavilo osebje občinskega urada za vzdrževanje. Starši otrok so za pozornost in strokovnost pri delu posebno hvaležni občinski funkcionarjema Paolu Fornasierju in Robertu Criscitiellu. Potem ko so otroci pri prisrčni slovesnosti zakričali svoj radoživi "hvala" predstavnikoma ustanov, je Silvana Brandolin pohvalila občutljivost Fundacije in zaželela, da bi stik z njo ostal še dalje živ. Ravnateljica je poudarila pozornost, ki jo goriška Fundacija Carigo izkazuje slovenskim šolam, Orzan pa je v imenu predsednika Obizzija pozdravil navzoče in orisal podporno dejavno-

st ustanove ter podčrtal, da tale namenja več kot polovico prispevkov mladinskim pobudam. Posebno je bil vesel, da je Funda-

cija lahko naredila nekaj lepega in koristnega za slovenski vrtec, ki ga dobro pozna, saj ga obiskuje tudi njegov otrok.

MEŠANI PEVSKI ZBOR LOJZE BRATUŽ

vabi na

ZAKLJUČNI CELOVEČERNI KONCERT

četrtek, 21. junija, ob 20.30

v cerkvi sv. Ivana v Gorici

Prvi del programa bo potekal v cerkvi, drugi del pa na vrtu

V SODELOVANJU Z ZVEZO SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Obvestila

Mladinski dom Gorica sprejema do 15. junija vpise za novo šolsko leto s 25% popustom pri vpisnini; od 11. do 15. junija prireja pripravo na izpite male mature, od 3. do 7. septembra pa pripravo, namenjeno petošolcem, na vstop v srednjo šolo. Informacije: Mladinski dom Gorica, ul. Don Bosco 60, tel: 0481 546549, 0481 536455 ali 328 3155040.

Skupnost družin Sončnica in zakonska skupina openske župnije pristrčno vabita na 12. DAN DRUŽINE, ki bo v nedeljo, 17. junija, v dolini Glinščice. Program: ob 8. uri odhod s parkirišča pri Rožni Dolini v Gorici; ob 9. uri maša na Opčinah, srečanje s tržaškimi družinami; približno ob 10. uri odhod z avtomobili proti Boljuncu. Od tod se bodo udeleženci peš odpravili po dolini Glinščice do Botača, kjer bodo pojedli kosilo iz nahrbtnikov; približno ob 15. uri vrnitev. Navodila: s seboj prinesite kopalke in brisače; izlet odpade v primeru dežja; za informacije stavam na voljo: Franko Pahor (tel. 0481 536176), Marjanka Srebrnič (tel. 0481 21903).

Rudi Pintar vabi na pogovor o stanju Slovencev v preteklosti in danes. Srečanje bo v nedeljo, 17. junija, ob 19. uri v šoli v Štmavru.

V Gnidovčevem domu na Mirenem Gradu se nadaljuje razstava ilustracij Paole Bertolini Grudina in Walterja Grudine.

Sklad Mitja Čuk prireja poletno središče Kratkočasnik 2007 v vrtcu v Doberdobi od 2. do 27. julija, ob 8. ure do 13.30 z malico. Prijetno vzdušje, majhne skupine, prijazne vzgojiteljice, veliko zabave, ekskurzije, izlet in še veliko drugih prijetnih dejavnosti bodo popestrili in razgibali poletje vaših otrok. Vpis in zavarovanje 15 evrov. Tedensko plačilo 40 evrov; mesečno 140 evrov (4x35 evrov). Mesta so

omejena, vpis do 15. junija 2007. Vpisi in informacije na tel. 335 5952551 (Damiana) pon.-pet. 9.00-11.00 in 19.00-20.00; samo info: Sklad Mitja Čuk - tel. 040 212289.

Darovi

Namesto cvetja na grob Ane Pavletic darujejo letniki '41 140 evrov za društvo krvodajalcev iz Sovodenj in 140 evrov za "Via di Natale" iz Aviana.

Za lačne otroke po svetu: v spomin na Kristino Eržen daruje S.G. 50,00 evrov.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 15.06. do 21.06.2007)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 15. junija (v studiu Andrej Baucon): Ob domačem ognjišču: Domače viže - Iz krščanskega sveta. - Zanimivosti in obvestila - Vic tedna.

Ponedeljek, 18. junija (v studiu Andrej Baucon): Sodobni "sound" - Živemu se vse zgodi - Zanimivosti in obvestila.

Torek, 19. junija (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 20. junija (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Takrat so ravno cvetele marelice II. del - Izbor melodij.

Četrtek, 21. junija (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditvev. - Glasba iz studia 2.

SKRD JADRO in SKRŠD TRŽIČ

vabita na tradicionalno svetoivansko kresovanje

KRESNA NOČ ZA POLETNO ENAKONOČJE V LAŠKEM

Četrtek, 21. junija 2007, od 20.45 dalje

Družabni večer bo na prireditvenem prostoru v Selcah

Nagrajeni bodo tudi najlepši venčki

SKD HRAST - DOBERDOB

prireja

ZAKLJUČNI KONCERT LJUDSKIH NAPEVOV TISTI LJUPI CAJTI

Sodelujeta:

- MePZ Hrast (dirigent Hilarij Lavrenčič)
- Dekliški pevski zbor Radost - Godovič (zbiorovodkinja Damjana Vončina)

Nedelja, 17. junija, ob 20.00

Dvorišče pred župnijsko dvorano v Doberdobi

Vabljeni!

KONFERENCA ZA ITALIJO SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA v sodelovanju s KROŽKOM ZA DRUŽBENA VPRAŠANJA "ANTON GREGORČIČ" in z ZVEZO VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO

vabi

NA PROSLAVO OB OBLETNICI OSAMOSVOJITVE SLOVENIJE

v petek, 22. junija 2007, ob 20.30
Pod lipo v Števerjanu (Klanec 14)

Program predvideva predstavitev najnovejšega dela prof. dr. Jožka Šavlija: KARANTANIJA, nastop trobentača/veterana, otroškega zborčka in duet violin.

Večer bo počastil s svojo prisotnostjo dr. Milan Zver, minister RS za šolstvo in šport

Izjava založbe Franc-Franc za javnost Ukinitev knjižne zbirke "Med Rabo in Muro"

Založba Franc-Franc obvešča slovensko javnost v RS in zamejstvu, da je zaradi najnovejših potez Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu (v nadaljevanju Urad) prisiljena ukiniti knjižno zbirko "Med Rabo in Muro". Zbirko, ki je kontinuirano izhajala že od leta 1998, je vse od njenega začetka sofinanciralo Ministrstvo za kulturo, nato pa je to vlogo ob novih sistemskih rešitvah prevzel Urad in vse doslej ni bilo zapletov. Na zadnjem razpisu pa je bila predlagana knjižna vsebina v celoti zavržena iz formalnega razloga, ker da "prijavitelj kot d. o. o. ni upravičen do prijave na javni razpis". Skrb naše založbe za publiciranje izvirnih del slovenskih avtorjev iz RS in Porabja in s tem praktično edina organizirana oskrba porabskih Slovencev z leposlovnimi knjigami je doslej potekala v tesnem sodelovanju z Zvezo Slovencev na

pomen med porabskimi Slovenci je postajal vse večji, lahko celo trdimo, da smo z ustvarjanjem ugodnih razmer na tem področju posredno spodbudili nastanek sploh prvega romana iz Porabja in o Porabju, ki ga je v letu 2005 ustvaril porabski slovenski pisatelj Francek Mukič. Na zbirko so bili vezani številni literarni in drugi dogodki, zato lahko tudi rečemo, da je dogajanje okoli nje v veliki meri krepilo duhovne mostove med Porabjem in matično domovino in pripomoglo k razvoju bralne kulture v Porabju. Pretežni del naših knjig je bil namreč vsako leto brezplačno razdeljen med bralce časopisa Porabje in v porabske vzgojno-izobraževalne ter kulturne ustanove. Izjemen trud je zahtevalo prizadevanje, da je večina teh knjig izšla v knjižni slovenščini in porabskem narčju. Skupaj z vsemi, ki si že dolga leta

del ta naša prizadevanja in nas - zakaj bi lagali - demoraliziral. Edina založba, ki je z vrsto sodelavcev sistematično skrbela za literarno ustvarjalnost in promocijo bralne kulture v Porabju, se je prisiljena umakniti, prostor, ki ga pušča za sabo, pa ostaja samo še ena črna luknja v našem že sicer zapostavljenem in uboženem severovzhodnem zamejstvu. Nikakor ne razumemo logike Uradovega razpisa, ki nam sporoča, da lahko odslej za

Pričakujemo torej odgovor na vprašanje, ali je skrb za slovensko zamejstvo odslej v pristojnosti organizacij civilne družbe. Seveda ne vemo, ali gre za to, da je ideja skupnega slovenskega kulturnega prostora, ki ji na slovenskem etničnem severovzhodu sledimo in jo uresničujemo, potepnata z nerazumljivimi administrativnimi predpisi, tudi ne, ali se za tem skriva kaka politična odločitev, s katero nismo seznanjeni

Feri Lainšček

in ji ne moremo slediti. Vsekakor pa kot neposredni poznavalci kulturnega dogajanja in večletni neposredni spodbujevalci kulturnega žarenja v Porabju vemo, da je škoda ogromna, zato smo ogorčeni in protestiramo. Z ukinitvijo knjižne zbirke "Med Rabo in Muro" iz slovenskega Porabja odhajajo knjige. Ob vsesplošnem pomenu, ki ga ima knjiga za Slovence, ob tem konkretnem dejanju tudi simbolični pomeni seveda niso zanemarljivi. Skupna zgodovina nas je o tem že večkrat poučila. Toda - ali smo še sploh njeni učenci?

Za založbo Franc-Franc:
Franci Just, urednik knjižne zbirke
"Med Rabo in Muro"

Feri Lainšček, urednik knjižnega programa

Reka Mura

Madžarskem in s podporo slovenske politike, zato je nepričakovana odločitev Urada nerazumljiva in poraja nemalo vprašanj. Knjižna zbirka "Med Rabo in Muro" se je v minulem desetletju nenehno vsebinsko bogatila, njen

prizadevamo za ohranitev in kulturni razvoj slovenske skupnosti v Porabju na Madžarskem, ugotavljamo, da je Urad s svojo potezo, ki jo bo sicer verjetno s kako birokratsko logiko zlahka opravičil in zagovarjal, vitalno prizadevanje

kulturno življenje zamejskih Slovencev skrbijo le organizacije civilne družbe, saj se zavedamo, da tovrstna blokada že vzpostavljene živih ekonomsko-kulturnih povezav med matico in zamejstvom pomeni nazadovanje.

"Razbiranja"

GLASNIKI SVETLEJŠE PRIHODNOSTI
Ur. Irena Destovnik in Andrej Furlan: Besedolomnice. Novejša literarno ustvarjanje na Koroškem. Trst - Celovec: ZTT - Slovenska prosvetna zveza, 2006. Pri tržaški založbi ZTT, v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo, je v lanskem letu izšla zanimiva antologija o najmlajšem slovenskem literarnem ustvarjanju na avstrijskem Koroškem.

Ace Mermolja kot glavni urednik ZTT se v uvodu k antologiji obregne ob slovenski centrizem, ki ima Ljubljano za edino središče dogajanja na Slovenskem (tudi literarnega), medtem ko drugod po Evropi se je po raznih državah že razvil policentrizem. Slovenska literarna koroška periferija, ki jo nehoti vzporejamo s tisto, ki se dogaja med Slovenci v Italiji, je doživela zanimive in burne spremembe ter je v tej antologiji, ki nosi zgovoren naslov Besedolomnice, predstavljena v svoji najnovejši in najbolj sodobni verziji. Antologija prinaša tekste pisateljev in pesnikov mlajše oz. najmlajše generacije, ki bodo prav gotovo krojili literarno usodo Koroške v naslednjih letih, v kolikor je sedaj ne. Jozef Strutz (roj. 1952), Franc Merkač (1954), Janko Ferk (1958), Cvetka Lipuš (1966), Fabjan Hafner (1966), Rezka Kanzian (1969), Martin Kuchling (1970), Tim Oliver Wuester (1979) in Tanja Senica (1988) se predstavljajo kot glasniki svetlejših koroških prihodnosti, ki ne obravnavajo več te dežele kot bolečine slovenskega naroda, marveč se s tem književnost Slovencev v Avstriji vzpostavlja kot samostojen sistem, ki seveda ne more biti ločen od celovitega sistema slovenske literature, a je vseeno vreden obravnave, študija in posebnega razvoja.

Pričujoči/e pesniki/ce in pisatelj/ce so namreč začeli s svojim delom bolj zavedno ugotavljati, kako je dejansko literarni sistem književnosti, v katero spadajo (in ki jo Ace Mermolja v uvodu sicer na hitro, a zanimivo imenuje "odmaknjena književnost"), vedno bolj

spособen samostojnega reflektiranja realnosti, ki ni golo bolehanje za starimi časi in niti ne tarnanje po izgubljeni domovini. Koroška literatura je s tem povišana v sposoben celovit in dejaven razvojni odnos, ki je celo naprednejši od "sestrske" literature Slovencev v Italiji, saj pozna nekatere avantgardistične prvine, ki se v slovenski književnosti na italijanskem ozemlju niso prijele. Poleg tega je predvsem slovensko prozno ustvarjanje v Avstriji mnogo manj obremenjeno s sivimi eminencami kot v Italiji. Če sta Alojz Rebula in Boris Pahor še vedno glavna prozna ustvarjalca v slovenski književnosti v Italiji in njunih naslednikov skorajda ni, je v Avstriji cela vrsta prozaistov, ki si počasi, a gotovo utirajo literarno pot.

V Besedolomnicah se vsak posamezen avtor klasično predstavlja s kratkim izborom iz svojega literarnega snovanja. Jozef Strutz je sicer začel s pesništvom, a se kmalu podal na prozno ustvarjanje, tudi z žanrskimi romani. V antologiji ga opredeljujejo dve kratki zgodbi, Klitajmnestra in Rujoni na Dunaju.

Franc Merkač se je literaturi približal kot samouk. Svoje pesmi je zastavil v bivanjsko tematiko, ki subjekta postavlja v razmišljujočo vlogo v stvarnosti, ki ga obdaja. V antologiji je objavljenih sedem njegovih pesmi.

Janko Ferk, eden močnejših pesniških in proznih glasov Koroške, se nam predstavlja s pesniškim ciklom Randevu po vstajenju in s kratko prozo Rožarjev konec.

V ZDA živeča pesnica Cvetka Lipuš, pomemben ženski glas, ki svojo poezijo zastavlja v smer hermetizma, nam daje v branje ciklus Zdrami se rana, reče nož.

Iz konca osemdesetih let znani Fabjan Hafner, ki je svoje pesništvo začel z zanimivo zbirko Indigo, se končno spet pokaže s klasično, a istočasno zelo prefinjeno in metaforično bogato poezijo v ciklusu Iz zgodovine poslušanja.

Čisto drugačna pa je pesnica Rezka Kanzian, ki s štirimi pesmimi, in posebno z zadnjo, pod naslovom dom, oh moj dom odpira nove poti v slovenski poeziji v Avstriji, ki so direktne in rušijo kalupe narodne bolesti.

Martin Kuchling, mlajši prozni ustvarjalec, ki se je poizkusil tudi že v poeziji, nam v antologiji nudi v vpogled novelo Kdo je počil Igorja Trpina?, v tipičnem modernističnem slogu, ki ga že označuje kot klasika sodobne književnosti Slovencev v Avstriji.

Tim Oliver Wuester, filozof in literarni ustvarjalec, ki se oglašja že v osrednjih slovenskih literarnih revijah in je pred kratkim objavil izbrane spise Franza Werfla, se pojavlja kot pisec psalmov in nam v svojem Psalteriju ponuja v branje zanimivo moderno verzijo omenjene literarne zvrsti, kar priča o novem razmahu religiozne poezije.

Najmlajši glas na Koroškem pa je prav gotovo Tanja Senica, nadarjena pesnica, ki s štirimi pesmimi zaključuje Besedolomnice kot porok nadaljevanja literarne zgodbe, ki bo še dosegla svoj višek.

Antologija je v pisani zunanji podobi slikarja Karla Vouka prav gotovo v pričujoči literarni situaciji na Slovenskem močan klic, ki prebujajo koroško literaturo in jo postavlja na pomembno mesto tudi v slovenskem - centrističnem - literarnem obzorju. To pa pomeni, da si od literature Slovencev v Avstriji lahko še marsikaj pričakujemo.

David Bandelli

Cvetka Lipuš

Kratki

Lansko leto najboljša kratka zgodba, letos najlepše pismo

Lansko leto je Študentska založba organizirala dijaški natečaj za najboljšo kratko zgodbo. Na natečaj je prispelo 118 kratkih zgodb iz vseh slovenskih regij, k sodelovanju se je prijavilo kar 52 slovenskih srednjih šol. Prispele zgodbe so izkazale velik interes za literarno ustvarjanje pri mlajših avtorjih. Njihove zgodbe so bile žanrsko raznovrstne, od fantastike, kriminalke, do izpovednih, vsem pa je bil tematski skupni imenovalac ljubezen, ki je bila v zgodbah obdelana iz številnih perspektiv. Odločili so se, da z akcijo nadaljujemo.

Tema natečaja:

Pri Študentski založbi so izšla tri legendarna Rilkejeva prozna dela. Prva knjiga je ponatis enega ključnih romanov s preloma stoletja Zapiski M.L. Brigggeja. Druga, prvič v slovenščini objavljena knjiga Auguste Rodina, predstavlja Rilkejev esejistično-spominski zapis na velikana kiparske umetnosti, čigar osebni tajnik je bil Rilke vrsto let. Tretja knjiga prinaša slavno Pismo mlademu pesniku in nova, doslej še neprevedena Rilkejeva Pisma mladi ženski. Omenjeno delo je tudi fokus letošnjega natečaja. Dijake pozivamo, da na inovativen način odgovorijo na eno izmed pisem, ki so zbrana v knjigi.

Pravila sodelovanja na natečaju:

1. Za sodelovanje se morajo šole predhodno prijaviti (izpolnejo pristopno izjavo), sodelujejo lahko vsi dijaki.
2. Vsaki prijavljeni šoli bo Nova ljubljanska banka podarila eno knjigo, ki je fokus natečaja, torej delo R.M. Rilkeja Pisma mlademu pesniku, Pisma mladi ženski.
3. Izbira pisma, na katerega se bo odgovarjalo, je prepuščena individualnemu izboru vsakega dijaka;
4. Pismo naj ne presega obsega 1 avtorske pole (16 strani).
5. Strokovna žirija bo izbrala tri najboljše prispevke in nagradila njihove avtorje. Privlačno knjižno nagrado pa bodo prejele tudi šole piscev nagradjenih zgodb.
6. Nagradjeni avtorji bodo uvrščeni neposredno v finale PROZNIH MNOGOBOJEV (Natečaj za najboljšo kratko zgodbo med širšimi javnostmi. Več na www.studentskazalozba.si na proznih mnogobojih dijaki lahko sodelujejo s pismom ali s poljubno kratko zgodbo, katere avtor so).
7. Dijaki lahko svoje prispevke, skupaj s svojimi osebnimi podatki (ime, priimek, naslov, elektronski naslov, telefon, šola, ki jo obiskujejo) oddajo najkasneje do ponedeljka, 1. oktobra 2007, na naslov: Študentska založba, Beethovnova 9, 1000 Ljubljana, s pripisom: Natečaj za-pisano veselje ali po elektronski pošti veselje@zalozba.org.

Nagrade dijakom:

1. nagrada: 400 evrov;
2. nagrada: 200 evrov;
3. nagrada: 100 evrov.

Nagradjeni dijaki bodo prejeli tudi knjižne nagrade iz programa Študentske založbe.

Nagrade šolam:

Šole nagradjenih dijakov: 3x bon v vrednosti 500 evrov za nakup knjig Študentske založbe.

Vse šole, ki sodelujejo na natečaju: 40% popust pri nakupu knjig iz programa Študentske založbe v mesecu juniju ter 20% popust od julija do oktobra.

Nagrade dijakom in šolam bosta podelila predstavnik NLB in Študentske založbe na predizboru Proznih mnogobojev v kraju, ki bo najbližji prebivališču dijaka oz. sedežu šole.

SAZU imenovala nove člane

Na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (SAZU) so imenovali nove redne, izredne in dopisne člane v razredih za zgodovinske in družbene vede, filološke in literarne vede, matematične, fizikalne, kemijske in tehniške vede, naravoslovne vede, umetnost ter medicinske vede. Volilna skupščina je potekala v petek. Novim članom bodo članske listine podelili na prireditvi v veliki dvorani akademije v sredo, 20. junija, ob 11. uri, so sporočili s SAZU.

Novi redni člani SAZU so Biba Teržan (arheologija), Primož Simoniti (filologija), Robert Zorec (patološka fiziologija), Emerik Bernard (slikar), Janez Matičič (skladatelj), Tone Pavček (pesnik), Marko Marijan Mušič (arhitekt) ter Janez Sketelj (patološka fiziologija).

Kot izredni člani se bodo akademiji pridružili Peter Štih (zgodovina), Raša Pirc (fizika), Tatjana Avšič-Županc (virologija), Boštjan Kiauta (biologija), Saša Vuga (pisatelj), Janez Lamovec (patologija) in Bojan Čerček (interna medicina).

Med novimi dopisnimi člani pa so Niall O'Loughin (muzikologija), Karl Stuhlfarrar (zgodovina), Henry Teune (družboslovje), Christian Hannick (filologija), Erich Prunč (slavistika), Peter Mansfield (fizika), Anton Mavretič (inženirske znanosti), Erwin Neher (fiziologija), Vinko Globokar (skladatelj), Georgij Konstantinovskij (arhitekt), Mateja Matevski (pesnik) in Zlatko Ugljen (arhitekt). / STA

Za naš jezik

Definitivno ali ne?

Nekoč so športniki na vprašanje: *Ste zadovoljni z zmago?* odgovarjali: **Vsekakor**. Danes, po stikih z angleško govorečimi, redno zinejo: Definitivno. Še en primer: *Petkovšek je bil na brdlji definitivno boljši od tekmecev*. Pravilno pa bi bilo: **Petkovšek je bil na brdlji zanesljivo / nedvomno boljši od tekmecev**.

Beseda **definitiven** v slovenščini obstaja kot sopomenka še bolj domače besede **dokončen**. Angleščina je temu prvotnemu pomenu evropeizma dodala gornja dva pomena in mogoče še katerega. Nobenega razloga pa ni, da bi ji suženjsko sledili. Isto bi seveda lahko rekli o *šampionih, arbitrih, skiperjih* namesto **prvakov, sodnikov, kapetanov**.

Beseda res ni konj, kot pravi slovenski pregovor, toda vrsta prevzetih besed lahko jezik precej pokvari. Na prvi pogled se zdi stavek *Naši športniki so se enkrat več izkazali* popolnoma slovenski, če pa pomislimo, da je *enkrat* več kalk angleškega *once more*, zadeva ni več tako preprosta. Le kaj je manjkalo stavku:

Naši športniki so se spet izkazali? Odgovor: Mogoče je bil preenostaven in z enostavnostjo se ne moreš šopiriti, širokoustiti. Razen tega vsi od politikov navzdol danes potrebujejo mašila, da lahko z njihovo pomočjo dosti govorijo, a malo povedo.

Kratki

Novo pri Mohorjevi družbi Celje

Dopolnjeno izdajo pesniške zbirke *Od mene k tebi* je pesnica Neža Maurer pospremila z besedami: "Kar imam dobrega, naj preide k drugim, v tem primeru k otrokom." Izrazito ženski poeziji Maurerjeve v prvencu Ta teden pijem poezijo sledi tudi mlada avtorica Vesna Tišler. "Njen teden se giblje v smislu poezije, lepote razmišljanja in življenjskih valovanj," je pridala avtorica spremne besede Berta Golob. Med novostmi je pri Celjski Mohorjevi družbi izšla še avtobiografija Pomorščakov kruh Vinka Grgiča. Glavne tematike, ki se jih je Maurerjeva dotaknila v zbirki *Od mene k tebi*, so materinstvo, otroštvo, vzgoja in odrasčanje. Pesniška zbirka je pod istim naslovom pri Celjski Mohorjevi družbi izšla že leta 1993, dve leti kasneje je bila ponatisnjena. Po 12 letih so se odločili izdati nekoliko spremenjeno, z novimi pesmimi razširjeno izdajo, za katero je dopolnjeno spremno besedo prispeval Denis Poniž, ilustracijo pa Matej Metlikovič. Maurerjeva je napisala že sedem pesniških zbirk za odrasle, 11 za otroke ter več kot 80 otroških radijskih iger.

Študentka prava Vesna Tišler (1985) je bila trikrat nagrajena na natečaju Mohorjeve družbe Moj čopič. Pesmi iz zbirke Ta teden pijem poezijo so nastale predvsem v njenih srednješolskih letih. Pesnica je svoja hotenja, razpoloženja in misli sklenila v zaključen krog.

Vinko Grgič je kot pomorski radijski častnik ducat let preživel na morju. Z delom Pomorščakov kruh je Grgič dokazal, da ima velik socialen čut in družbeno kritično dušo. Avtor je razložil, da je pri pisanju izhajal iz spominov na številna popotovanja.

V letu Svetega pisma znamka s podobo Dalmatinove Biblije iz leta 1584

Pošta Slovenije nadaljuje izdajanje priložnostnih poštних znamk in dopisnic. V zadnji seriji je tudi znamka, izdana v počastitev letošnjega leta Svetega pisma. Pošta se je tako vključila v novejšo evropsko prakso aktualizacije svetopisemskih vsebin in kulturne zgodovine. Priložnostna poštna znamka prikazuje izvirni izvod Dalmatinove Biblije iz leta 1584. Gre za prevod celotnega Svetega pisma. Akademik Jože Krašovec je v poštne Biltenu zapisal, "da je promocija omenjene knjige na jubilejni znamki povsem upravičena, saj je Dalmatinova biblija temeljni dokument slovenskega knjižnega jezika. Najstarejši slovenski prevod Biblije, vzporedno pa tudi jubilejna znamka Pošte Slovenije bosta doživele posebno promocijo na svetovnem kongresu biblicistov, ki bo od 12. do 20. julija potekal v Ljubljani."

Letošnje leto je zaznamovano še z enim pomembnim dogodkom, ob katerem je bila izdana posebna priložnostna poštna znamka. Evropska zveza namreč praznuje zavidljivih 50 let. V poštne Biltenu je zapis o tem jubileju objavila Mihela Zupančič, vodja predstavništva Evropske komisije v Sloveniji.

Nagrada Marku Kravosu

Prve junijske dni je v Velenje ljubitelje literature privabilo 6. Herbersteinski srečanje književnikov. Med 7. in 9. junijem se je v Velenju zvrstil niz dogodkov, med osrednjimi velja omeniti vzpostavitev mednarodne književniške rezidence, književniško omizje, posvečeno "omamljanju z/za literaturo" in podelitev Pretnarjeve nagrade

Foto JMP

ambasadorjema slovenske književnosti in jezika na Poljskem, Boženi in Emilu Tokarzu. Tuji in domači udeleženci literarnega omizja so se posvečali "omamljanju z/za literaturo". Pretnarjevo nagrado za ambasadarstvo slovenske književnosti in jezika na Poljskem sta si prislužila zakonca Tokarz. Kot literarna zgodovinarica in jezikoslovec se Tokarzova

dopolnjujeta pri promociji slovenske književnosti. Med njunimi številnimi dosežki je veliki projekt, promocija slovenske kulture in literature leta 2004 v poljskem časopisu Opcje, kjer sta izčrpno predstavila sodobno slovensko literaturo druge polovice 20. stoletja. Tokarzova navdušujeta svoje študente za študij in učenje slovenskega jezika ter branje slovenske literature ter jih usmerjata v pisanje diplomskih, magistrskih in doktorskih nalog iz slovenske literature. Na univerzah v Katovicah in v Bielsko-Biali "zaradi njih" študira slovenistiko skoraj sto študentov, kar je skoraj toliko kot na vseh ostalih evropskih univerzah in je primerljivo s študijem slovenskega jezika in književnosti na slovenskih univerzah.

Podelili so tudi priznanje za vrhunski pesniški prevod, Lirikonov herbersteinski zlat. Prevodi 15-ih nominirancev za nagrado so bili objavljeni v zajetni pesniški reviji Lirikon 21, št. 2-3, ki izhaja v Velenju. Nagrajena pa sta bila Andrej Medved za prevod nemškega pesnika Georga Heyma in Marko Kravos za prevod poezije furlanskega pesnika Luciana Morandinija. Ob priznanju, o katerem pričuje plaketa, sta si primorska pesnika priborila tudi - kot nagrado - delovno rezidenco 14 dni v na novo vzpostavljeno pobudi književniških rezidenc v Saleško - Savinski regiji.

Tako bo tržaškemu pesniku Marku Kravosu omogočeno v imenitnem gostišču sredi Logarske doline, da čez poletje dodela prevode Morandinija, ki bo izšel v dvojezični pesniški zbirki *Od gesla do gesla* pri Založništvu tržaškega tiska letos. Čestitamo!

Slavnostna akademija ob 150-letnici štandreške šole

"Učenci mi smo mladi, je Štandrež naša vas"

Tako so razigrano in vznese- no zapeli štandreški osnov- nošolci v svoji himni Naša pesem, izpod peresa nekdanjega štandreškega učitelja Iva Bolčina, ob koncu nastopa na slavnostni akademiji, ki se je v štandreški te- lovalnici v petek, 8. junija, kot

krona zblestela na vrhu vrste prireditve večdnevnega praz- novanja 150-letnice osnovne šole Fran Erjavec. Gostje, starši, sorodniki in vsi, ki so jim pri srcu naša šola in njena prihodnost, ter seve- da otroci, so napol- nili sedeže in tribu- ne ter burno zaplo- skali pridnim nasto- pajočim. Po zamisli učiteljice Majde Za- vavlav in z režijsko pomočjo Ane Fac- chini, članice SNG Nova Gorica, se je pred gledalčevimi očmi izri- sala nekdanja podoba razreda in šolarjev, ki gotovo niso bili tako razposajeni, kot so današnji, in za- vel je hlad strogosti, ki je vladala za šolskim katedrom. V dolgo temno zeleno zametno obleko oblečena Majda Zavavlav je zelo prepričljivo upodobila lik učiteljice, ki je učenčeve pregrehe kazno- vala s klečanjem v kotu na koruzi ali pa nataknila oslovsko ušesa učencu, ki ni znal pesmice. Kot s stare fotografije posnetih pet šolarjev, ki so bosonogi, s torbica- mi na ramenih in s pručko v rokah pritekli na prizorišče, so na- tančno, a vendar s sproščenostjo in otroško razigranostjo poosebi- li Elena Marvin, Alice Stecchina, Mattia Milanese, Andrea Bolteri in Luca Bernardinis, šolsko tajnico pa Veronika Pisk. Zvrstilo se je pet prizorov, v katerih so se odprla vrata v nekdanjo učilnico ob ju-

tranjem pregledu prisotnosti, uri računstva, pri kateri so otroci upo- rabljali veliko leseno računalno s kroglicami - dragocena priča mi- nulih šolskih dni - vaji lepomisja z natančnimi pravili, uri italijanšči- ne in nazadnje še ob uri, ki je nekako že segala v današnji čas,

nosti". Posrečeno zamišljene prireditve se je udeležilo veliko vidnih šolskih, krajevnih in političnih osebnosti, ki jih je pozdravila ravnateljica Mirka Brajnik in se obenem na kratko dotaknila zgodovine štan- dreške šole in njene vraščenosti v

Foto DP

saj so se v njej otroci "učili" šolske himne. Skupaj so jo radoživo za- peli vsi učenci pod taktirko Marti- ne Hlede, ki je z Majdo Zavavlav naštudirala tudi rajanje. Le-to je popestrilo pesmice; med enim prizorom in drugim so jih odpeli posamezni razredi. Otroci so se po starostni dobi prelevili v pikapolo- nice, žabe, zajčke, mravljice in čmrlje in se izvrstno izkazali v petju. Kostume živalic so sešile po- trpežljive učiteljice in požrtvoval- ne mamice, za ostale pa je poskr- bela Snežica Černic. Koordinator- ka predstave je bila vsestransko angažirana učiteljica Majda Za- vavlav, ki je veliko pripomogla, da šola utripa z vaškim dogajanjem. Žal se ob koncu letošnjega šolske- ga leta poslavlja od učiteljevanja skupaj z Mirko Bric. Obe sta bili na prireditvi deležni posebne po- zornosti, še posebno Zavavlavova, ki je še zadnjič pospremila prvošolčke po prvih korakih "uče-

vaško tkivo. V imenu pripravjal- nega odbora je spregovorila Maja Peterin in povabila k mikrofonu goste. Najprej se je oglasila novo- pečena občinska odbornica za šol- stvo Silvana Romano. Pohvalila je otroke in učitelje ter obljubila, da se bo na uraden obisk vrnila jese- ni. Občutene in prisrčne besede je izrekla podžupanja občine Nova Gorica Darinka Kozinc, ki je pou- darila 150-letno, vztrajno ohr- anjanje šole, "ki pomeni srce do- gajanja; brez šole je kraj mrtev". Izročila je grafiko Etko Tute, Pticko, ob kateri "naj šola poleti še dlje". Pedagoška svetovalka za slovenske šole v Italiji prof. An- dreja Duhovnik je pozdravila v imenu Zavoda za šolstvo in Mini- strstva za šolstvo R. Slovenije in dejala, da je po zgodovinskih sve- tilih in temnejših trenutkih danes slovenska šola v Italiji pred novi- mi izzivi in gotovo jim bo znala štandreška šola glede na svojo ča-

Zelo doživeto praznovanje se je nadaljevalo v prijateljskem vzdušju ob pogrnjenih mizah v župnijskem parku med lipami. V prostorih rajonskega sveta so bi- la na ogled likovna dela učencev. Razstavljeni so bili figure iz mi- la, zanimive monotypije (grafična tehnika z enim, neposrednim od- tiskom) z motivom šole, risbe, po- svečene Piki Nogavički, zelo lepi barvni keramični kipci jaslic, ki so jih izdelali tretje-četrti in petošol- ci in so bile razstavljene v trgo- vni Smart za Božič ter so zasledle drugo mesto na natečaju Jaslice v FJK 2006/07, pa še tihožitja. Prvošolčki so dali na ogled dve ilu- strirani pravljici, Mala pikapolo- nica in Maček Muri, veliko žareče sonce in pomenljive povedi, ki so izšle iz pogovorov s starejšimi vaščani o preteklem šolskem življenju. Petošolci pa so za slovo pustili pisane prstne odtise.

Iva Koršič

Sovodnje / Sklepna prireditve OŠ P. Butkoviča Domna in vrtca

"Naša šola naj živi!"

V čistem sozvočju s sporoči- lom, z nauki in sploh dra- goceno dediščino, ki jo je mlajšim rodovom zapustil veliki sorojak Peter Butkovič Domen, se je na odru Kulturnega doma v So- vodnjah v petek, 8. junija, zapisa- lo še zadnje poglavje v kroniki pri- reditev Butkovičevih dni, s kateri- mi so občina Sovodnje, OŠ P. Butkovič Domen, KD Sovodnje in župnija svetega Martina zelo lju- beče in spoštljivo obeležili 25-let- nico poimenovanja domače os- novne šole po klenem duhovniku in razgleda- nem kulturniku P. Butkoviču Domnu, ki se je zapisal z zlatimi črkami ne samo v rojstni va- si, ampak tudi na slo- venskih tleh nasploh. Ugani, če znaš! so v izzi- valni hudomušnosti poimenovali sklepno šolsko prireditev šolarji in malčki iz vrtca po za- misli svojih delavnih učiteljic in prof. Jane Drasič, ki je že drugo le- to vodila na šoli glasbe- no delavnico in navaja- la otroke k ritmu in petju. Butkovičeve uganke so bile glavni

voz, ki ga je bilo treba razvozlati na pristrčno razgibanem večeru, na katerem smo iz ust mladih na- povedovalk Ivane Nanut in Sabri- ne Solinas ponovno slišali, kako ponosni so učenci na svojo šolo,

ki je 6. junija slavila 25-letnico poimenovanja po neverjetno spretnem ugankarju P. Butkoviču Domnu; on je zoral ledino ugan- karstva na Slovenskem, saj se po njem današnje ugankarsko druš- tvo v Sloveniji imenuje Domen, ugankarska revija pa Domenek. Koliko fizičkov gre v lonec? V hiši je pet bratov; vsak ima eno se- stro, koliko jih je? Take in podob- no šegavo zapletene uganke - ki nam svežijo spomin! - so se z gla- sbo spletale ob klavirski sprem-

ditve - so v dveh delih skupno ali v posameznih skupinah peli, raja- li, prihajali in odhajali z odra disci- plinirano, a obenem sproščeno. Postavljali so uganke in zapeli pe- smice na Butkovičeva besedila, kakor jih je tudi po znanih moti- vih uglasbila z velikim posluhom za otroško čutenje in ritmično raz- gibanost Drasičeva. Malčki iz vrt- ca so se v pesmici celo posladkali s čokolado. Ob koncu radostno stkanega prepleta pesmic, ugan- karskih zank in giba je zazvenela

Foto Bumbaco

ljavi Drasičeve in orff instrumen- tov. Oblečeni v bele majice z odti- som šolske stavbe - zanje sta dali pobudo učiteljica Tereza Srebrnič in koordinatorka šole Egle Fran- dolič, ki je tudi vodila vaje prire-

še Naša himna, ki jo je na besedi- to Egle Frandolič v živahen ritem odela Ketty Tabaj. Prenatrpana dvorana je navdušeno ploskala malim, a zelo spretnim izvajal- cem, katerim se je v imenu staršev

zahvalila Vesna Primožič. Ob zah- vali vsem požrtvovalnim učiteljic- am in neučnemu osebju je šola izročila novo platno za projekcijo filmov in diapozitivov, dar staršev. Zahvala učiteljev je šla prof. Ma- rijji Česčut, Zadrudnji kraški banki Doberdob in Sovodnje, Slavki Tomsici in Vilku Fajtu.

Na prireditvi so se ubrano ogla- si- le tudi pevke zbora Sovodnjska dekleta, ki so s pevovodkinjo So- njo Pelicon zapele nabožno Maj- nikovi Kraljici, ki jo je na Butko- vičeva besedila v note prelil Stan- ko Jeričijo. Kot odmev pa so se ženski glasovi prelivali z otroški- mi v zahtevni pesmi Sonce in če- bela, ki jo je na Butkovičeva bese- dila uglasbil Aleksan- der Ipavec, na klavir na spremljal Manuel Fi- gelj. Občinstvo, med katerim so bili sovo- denjski župan Igor Pe- tejan, odbornik za šol- stvo Leopold Devetak in prof. Marija Česčut, je nagovorila ravnateljica Sonja Klanjšček in podčrtala, da, "če želi- mo ohranjati Butko- vičevega duha, mora- mo biti po njegovih vzorih ustvarjalni in se po njem zgledovati tudi pri učenju jezikov, seve- da ob velikem spo- štovanju in ljubezni do slovenskega jezika".

Nedvomno je petkov večer poka- zal in potrdil, da Sovodnenci res hodijo in bodo hodili po svetlo začrtani poti Petra Butkoviča Domna.

JK

Kratke

Zbornik Narodni dom pri Sv. Ivanu

V zborniku Narodni dom pri Sv. Ivanu obravnavajo avtorji Gorazd Bajc, Igor Čok, Bogomila Kravos, Samo Pahor, Aleš Plesničar in Neva Zaghet približno 60-letno obdobje od druge polovice 19. stol. do leta 1927. Od čitalniških začetkov torej do ustanovitve političnega društva Edinost za tržaško okolico, ko so Ivan Piano, Ivan M. Vatovec, Štefan Nadišek, Anton Trobec in Ivan Treven spodbujali kulturno delovanje in ustanavljali socialno varstvene ustanove, ki so si s prispevki svojih članov gradile domove. V njih so med drugimi doraščali pisatelj Vladimir Bartol, politični mislec Vladimir Martelanc in slikar Milko Bambič. Med stavbami v družbeni lasti je bil najpomembnejši Narodni dom na Vrdeški c. 23-25, ki je deloval od odprtja leta 1903 do leta 1927, ko se je vanj vselila fašistična organizacija Quis contra nos. Ta dom italijanske oblasti že zelo dolgo vračajo v uporabo tržaškim Slovincem. V kulturnem društvu S. Škamperle je pod uredništvom Bogomile Kravos nastala pobuda za zbornik, ki ga bo v petek, 15. junija 2007, ob 20.30 predstavil pri Sv. Ivanu v Trstu na Stadionu 1. maj (Vrdeška c.- str. di Guardiola 7) zgodovinar prof. Jože Pirjevec. Za pevsko kuliso bo poskrbel Mešani mladinski pevski zbor TRST pod vodstvom Aleksandre Pertot. Vljudno vabljeni!

Občni zbor gostincev SDGZ

V ponedeljek, 11. junija, je bil v gostilni Sardoč v Prečniku (Devin - Nabrežina) občni zbor gostinske sekcije SDGZ. Včlanjeni gostinski in turistični operaterji iz Tržaške in drugih predelov v deželi, so se srečali, da bi obravnavali žive in pereče sindikalne pobude. V zadnjih letih se je mnogo (morda preveč?) dela vlagalo v promocijo, v ovrdenotenje tradicionalnih gostinskih pobud (Cesta terana, Vabilo na kosilo, Okusi Krasa) in v promocijo teritorija (turistične spletne strani, nastopi na sejmihi itd.). Včasih sta SDGZ in sekcija celo imela vlogo suplenja za druge osebe (javne in zasebne) in pri tem morda zanemarljiva sindikalne interese gostinske stroke kot take. Gostinci SDGZ so ob raznih statutarnih opravilih (obnovitev odbora sekcije) imeli tudi priložnost se seznaniti z zakonskimi novostmi in tudi z vedno bolj bližajočo se zapadlostjo za odločitev o TFR - skladu za odpravnine uslužbencev. Poseben govor je bil namenjen, kot na drugih sekcijah občnih zborih, predstavitvi projekta Imprendero (Podjetnik bom). Ta je še posebno blizu tudi potrebam gostinstva, saj sta t.i. Funkcija 2 (generacijski prehod in prenos podjetij) in Funkcija 4 (razvoj mikropodjetij) izrecno namenjeni družinskim, srednjim in malim podjetjem, ki se morajo v teh letih radikalnih sprememb reorganizirati in prilagoditi novim tržnim pogojem.

Še o zdravstvenih izkaznicah

Deželni svetnik Slovenske skupnosti Mirko Špacapan in tržaški tajnik Peter Močnik sta se srečala z deželnim ravnateljem Agencije za prihodke dr. Francom Lattijem o zdravstvenih izkaznicah, ki nosijo napačno napisana slovenska imena in priimke oziroma napačne podatke o kraju rojstva, glede na to, da niso niti v dvojezični obliki. Direktor Latti je povedal, da ga je obiskal deželni odbornik Pecol Cominotto, da bi se z njim dogovoril, kako rešiti ta problem. Omenjenega odbornika je Mirko Špacapan pred kratkim ponovno opozoril o neresenem vprašanju. Rešitev bi lahko bila v tem, da bi dežela FJK tiskala izkaznice, saj ima njen računalniški program že vgrajene slovenske črke. Agencija za prihodke bi se s tem tudi strinjala, potrebno je le deloma spremeniti program tiskanja osrednjega računalnika finančne uprave, ki izdaja davčne kodekse. Franco Latti je še povedal, da osrednji sistem, od katerega črpajo podatke tudi za vozniška dovoljenja, za elektronske osebne izkaznice, za potne liste in druge uradne dokumente ne bo v kratkem usposobljen za pisanje slovenskih črk, saj je treba zamenjati ves program, kar stane veliko denarja. Govoril je o strošku za več sto milijonov evrov. Dodal je pa tudi, da je ta program še iz leta 1972 in da je zato zastarel ter potreben prenove. Zato je finančno ministrstvo že naročilo družbi SOGEI, naj izdelata osnutek novega programa, v katerega bi vnesli tudi črke drugih abeced, ki jih danes ni. Predstavnik SSK sta mu izročila spomenico. V njej piše, da s svojim ravnanjem državna služba krši večje število državnih in mednarodnih zakonov, med temi gotovo zaščitni zakon iz leta 2001, kar ni prav. SSK bo zato še naprej sledila zadevi, da se v kratkem razplete. Zdravstvene izkaznice bodo pa izročene Deželi, ko bo tiskala nove. Če bi jih kdo nujno potreboval, se lahko obrne na sedež stranke v Trstu, ulica Gallina 5, ob uradnih urah.

PETERLINOVA DVORANA SSO in SKGZ

Večer v čast Borisu Pahorju

SO in SKGZ sta v četrtek, 7. junija, v Peterlinovi dvorani priredila slovesno srečanje, da bi primerno počastila Borisa Pahorja, ki je bil pred kratkim deležen najvišjega francoskega odlikovanja Reda legije časti. Prvi je slavljence pozdravil predsednik SSO Drago Štoka, ki je zbrane opozoril, da je priznanje, ki ga je bil deležen Boris Pahor od francoske države, pravzaprav priznanje za vse prestano v taborišču, za njegove knjige in številne prevode, v katerih so izšla njegova dela, ter priznanje človeku za vse, kar je storil za svojo narodno skupnost in za to, da Evropa ne bi pozabila na vprašanje ogroženih narodnih manjšin, ki štejejo skupno 50 milijonov Evropejcev. Kot piše Pahor, gre njihove težave reševati v duhu humanizma in ne zgolj po gospodarskih zakonih, je sklenil Štoka. Tudi Rudi Pavšič je v svojem po-

Foto Kroma

vanskemu, zaradi česar je utrpel številne krivice. Pavšič se je spomnil tudi nekdanjih razhajanj med Pahorjem in SKGZ v času Kocbekove afere. Podčrtal

pa je, da so se pogoji spremenili in da so današnje polemike intelektualni doprinos manjšini in celotni družbi. Končno je bila na vrsti osrednja osebnost, ki se je obema predsednikoma zahvalila za intimno slovesnot. Kmalu zatem pa je Pahor načel temo, ki je postala rdeča nit četrtekovega sprejema: enotnost. Spomnil se je društva Edinost in njegovih predstavnikov, ki so se na podlagi narodne identitete šolali v zdravnike in odvetnike,

sem zaradi romana Nekropola, s katerim je francosko javnost opozoril na lagerje in njihove trpine, ki jih ne moremo poenostavljeno uvrstiti v tragedijo holokavsta.

Pahorju je nato čestital sekretar Urada vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Zorko Pelikan, ki je mu je Pahor za zgled, po katerem naj se ravnamo in prispevamo za boljše človeštva. Generalni konzul RS v Trstu Jože Šušmelj je dejal, da je Pahorjevo priznanje pravzaprav priznanje slovenskemu narodu, naši literaturi in odpornosti. Dodal je še osebni spomin na pozna šestdeseta leta, ko je UDBA kar čez noč zaplenila vse izvide Odisseja ob jamboru in revije Zaliv. Ponovil pa je Pahorjevo vodilno misel, da je večja enotnost nujna, če se hočemo postaviti v bran slovenstva na Primorskem. Svoje navdušenje nad Pahorjem in nad idejo o enotnosti, ki naj temelji na narodni ravni, je izrazil tudi deželni svetovalec Mirko Špacapan.

Ko sta gostitelja nazadnje izrazila svojo zadržanost pri izbiri primerne darila za tako markantno osebnost, je Pahor spet ponovil, da bi ga najbolj osrečila z enotnostjo!

AL

ROJANSKI MARIJIN DOM Ob sklepu sezone

Vrvež mladinske razigranosti

Marijin dom v Rojanu je za tamkajšnje slovensko narodno in versko skupnost neobhodno potrebno stičišče, ki je še danes v enaki meri pomembno kot takrat, ko so ga 28. maja 1961 dogradili in slavnostno predali namenu. Tedaj je bil dušni pastir v Rojanu priljubljeni g. Stanko Zorko, ki nas je pred nekaj leti zapustil. Njemu, Marijini družbi in številnim dobrotnikom gre zasluga, da je zaživel slovensko središče verskega in prosvetnega delovanja na tem koncu Trsta, kjer je slovenske besede žal vedno manj in manj. Prav zato je še toliko bolj dragoceno delovanje društva Rojanski Marijin dom, ki iz leta v leto pri-

reja svoje prireditve, ki so namenjene tako otrokom kot odraslim. "Letošnje zaključno srečanje je bilo sveže in prisrčno, ker so ga oblikovali otroci in mladina nasploh", je ob zaključku prireditve, ki je potekala v nedeljo, 10. junija, dejala predsednica društva, gospa Dorica Žagar. V sklepnem nagovoru je predsednica izpostavila perspektivnost, ki jo prinaša otroško delovanje, saj v

mladih "vidimo našo prihodnost in lahko tako res upamo, da bodo mladi nekoč nadaljevali naša prizadevanja na prosvetno-kulturnem področju".

In res: letošnja zaključna prireditev je sprožila v občinstvu, ki je kar številno zasedalo prostore v dvorani, kopico prijetnih občutkov. Prvi aplavz je nagradil nastop Plesne skupine MOSP, ki jo vodi Raffaella Petronio. Ko so

ki jo vodi Monika Sulli. Mladi so ob spremljavi harmonikarja Darka Bradassija ob plesu in petju prikazali dogajanje ob Majenci v Boljuncu. Rojansko prireditev je sklenil nastop gledališke skupine Tamara Petaros z Opčin z igrice Lučke Susić Torta za mamo in s spletom otroških pesmi. V igrici so igrali Ksenja Vremec, Niko Trento, Jakob Jazbec, Urška in Mojca Petaros, Tina

Foto IG

Foto IG

Elena Palcich, Živa Kušče, Neža Milič, Vida Forčič, Barbara Baša in mentorica sama ob koncu plesne točke zapustile oder, so nanj prikočili mladi člani otroške folklorne skupine Stu ledi,

Busan, Kilian Babuder in Aljoša Berdon; recitacije so podali Veronika Škerlavaj, Daphne Vecchiet, Tjaša in Andraž De Luisa. Na kitaro je igralsko skupino spremljal Jordan Trento. Ob koncu je igralska skupina zapela še dve pesmi v čast 'naši skupni Materi Mariji', kateri je posvečen Marijin dom. Dodati gre, da sta sponzorovali Maja Bole in Urška Petaros, ki sta se prvič in uspešno preizkusili v vlogi napovedovalk.

IG

Dvorana Narodnega doma / Nova knjiga prof. Marte Verginelle
Nova in bolj poštena obravnava zgodovine žensk

Foto IG

Občinstvo, ki se je v sredo, 6. junija, v razstavnici dvorani Narodnega doma udeležilo predstavitve knjige prof. Marte Verginelle, je bilo pretežno ženskega spola, kar spričo tematike najnovejših publikacij redne profesorice za občo zgodovino in teorijo zgodovine na ljubljanski univerzi ne preseneča. Ženska obrobja: vpis žensk v zgodovino Slovencev je namreč naslov študije oz. zbirke študij, ki so v dopolnjeni obliki lani izšle pri založbi Delta. Zgodovinarica s to knjigo dodatno razširja

spekter empiričnega, antropološkega in sociološkega obravnavanja splošno manj raziskanih območij, kar je za njen pristop do zgodovinskega raziskovanja še kako značilno. Tako je menila prof. Marija Pirjevec, ki je za predavalniško mizo sedela poleg avtorice in asistentke na Fakulteti za humanistične študije v Kopru Taje Kramberger. "Naši slovenski zgodovinarji tendenčno izpuščajo iz zgodovinske obravnave ženske populacije, ker ta ostaja namreč na robu zanimanja" in navidezno tudi dogajanje, je povedala prof. Pirjevec in svoj poseg sklenila z željo, da bi ta knjiga služila kot dopolnilo k zgodovini, ki jo pišejo moški: "Tle namreč se ozirajo zgolj na zgodovino Slovencev, ne pa na zgodovino Slovencev in Slovenk." O knjigi je pobjlize spregovorila Taja Kramberger, ki je ravno tako naglasila predvsem težavo

zbiranja virov, ko gre za raziskavo o ženskem položaju v družbi, ki je izredno androcentrična, to je patriarhalna. Zgodi se, da se mora zgodovinar v teh primerih soočiti z zagonetnim "molkom virov", saj je bila osnova zgodovinskega raziskovanja naravnana zgolj v smer "moškega početja". Molk glede ženske preteklosti pa že sam po sebi nagovarja. "Molk ni nevtralen. Kljub temu da je tišina breme pri raziskovanju ženske zgodovine, jo je treba vseeno znati razbrati. Molk je tudi neke vrste govorica", ki ima od časa do časa drugačen pomen. Po mnenju Krambergerjeve je treba tako formo mentis, ki je temeljno "ujeta v patriarhalno matrico", korenito spremeniti. Ni dovolj, da zgodovinski mozaik dopolnjujemo s sicer globokimi študijami o ženski preteklosti, ker ostajajo take raziskave vedno na robu

dojemanja zgodovinskih dinamik: ukoreninjen vzorec je treba zato zrahljati in na novo postaviti. "Potrebujemo pravi epistemološki prelom!" Marta Verginella pa je pojasnila, da je postala zgodovina žensk v preteklem desetletju niša specialističnih študij, ki kljub hvalevrednim raziskavam niso ženske tematike postavljale v celovito zgodovinsko dogajanje. "Določena pretirana specialistična gledanja na zgodovino žensk so se tako že izpela", je dejala avtorica, ki pa je v zadnjih letih opazila, kako je molk glede določenih tematik postal običajen in "kako so nekatera zgodovinska dela opuščala temeljni zgodovinski dejstva." Avtorici se je tako zdel primeren nov oprijem do teh tematik, "da ne bi se znanje, ki smo ga v zadnjih desetletjih pridobili, izgubilo".

IG

S 1. strani

Vse manj je danes...

Uvodno besedo v predavanju kard. Rodeta je izrek prof. Paolo Pittaro, ki je opozoril, kako je danes živ evangelizacija v slovenski družbi drugačen od nekdanjega, ko je bila slovenska Cerkev po drugi svetovni vojni pod udarom jugoslovanskega režima.

„Cerkev je bila v Sloveniji preganjena in izključena iz javnega življenja od 1945 do 1991“, je namreč začel predavatelj, kard. Rode. V času, ko je režim preganjal duhovnike in si lastil cerkveno premoženje, je slovenska Cerkev lahko računala le na globoko zvestobo ljudstva. Leta 1991 je napočilo novo obdobje, vendar nova liberalna vlada, ki je bila s kadrovskega vidika še trdno vezana na prejšnje politično obdobje, ni storila prepričljivih korakov v prid Cerkv. Kljub temu da je slovenski parlament pred nekaj leti podpisal sporazum z Vatikanom, ostaja v odnosu med državo in cerkvijo še veliko nerešenih vprašanj. Kard. Rode je namreč izpostavil dejstvo, da je Slovenija edina evropska država, kjer je Cerkev izključena iz vzgojnih programov državnega šolskega sistema, pri čemer si „slovenska Cerkev prizadeva, da bi verouk postal fakultativen šolski predmet“, kot tudi, da bi dušni pastirji opravljali svoje pastoralno delo po zaporih in bolnišnicah, kar jim je danes enostavno prepovedano. Kard. Rode je omenil tudi problem denacionalizacije

cerkvenega premoženja, kar bi npr. ljubljanski nadškofiji omogočilo samostojno vzdrževanje svoje dejavnosti. Glede medijev je predavatelj dejal, da so bili dolga leta pod vplivom političnega kadra, pri čemer pa sta edinole tednik Družina in radijska postaja Ognjišče suvereno opravljala svoje krščansko poslanstvo. „Današnja zakonodaja dopušča, da le 1% mladine obiskuje kato-

še danes globoko pogojeta doživljanje Kristusove besede: to sta padec komunizma in sekularizacija družbe in politike. Zaskrbljeno in začudeno je predavatelj opozoril, kako malo pozornosti je bilo posvečeno razlogom, ki so pred 17 leti privedli do propada marksistično-leninistične doktrine. Ta mejnik, „ki je empirično potrdil nevzdržnost družbe, ki odklanja transcendenco“, gre v človeški zgodovini nedvomno primerjati s padcem rimskega in carigrskega cesarstva, „teologi pa se vanj niso kaj preveč poglobljali“. Močan razmah sekulariz-

prepričanja, da je svoboda posameznika največja vrlina.“ Posledice padca komunizma je namreč izrazil liberalizem, ki v vrtoglavi navezi s sekularizmom spravi človeka na nivo akterja gole „proizvodnje“. Etika se potem takem prelevi v relativno - utilitaristično sredstvo, morala pa se posledično izgublja. Najhujše posledice utrpí zato družina, ki izgublja svojo vzgojno vlogo do otrok.

„Kako se je na tako zaskrbljujočo podobo današnje družbe treba odzvati?“, se je zato vprašal kard.

Rode. Spomniti se moramo namreč na besede pokojnega papeža Janeza Pavla II., ki je menil, da je treba na novo splesti krščansko družbeno tkivo. Nikakor ne smemo zapreti vrata svetu, nikakor se ne sme kristjan zapreti vase in podležiti sekularizaciji družbe. „Živeti moramo sveti evangelij in upreti moči v smer vse večje duhovnosti“, saj je navsezadnje več znamenj, ki pričajo v prid veri in Bogu, kot pa obratno. „Človek bo prejel ali slej dojel, da je Bog svoboda. Ateizmu in agnostizmu se človeška narava ne more prilagoditi. Brez prihodnosti je človek podvržen obupu. Le Bog nam lahko daje upati in vliva v naš vsakdan duha neskončnosti.“

V razpravi, pri kateri je občinstvo vodilo gosta k nadaljnjim razmišljanjem in pojasnilom, je kard. Rode izpostavil pomen, ki sta ga Oglejski patriarhat in patriarh Pavlin imela pri oznanjanju vere med našimi predniki. Oglejskega duha ne gre pozabiti, predvsem ne, ko se Kristusovi besedi pišejo nenaklonjeni časi.

Foto IG

liške šolske ustanove. Vzgajati pa moramo čim večje število katoliških voditeljev“ in je zato načrt za katoliško univerzo še kako potreben. Med prvim plenarnim zborovanjem slovenske Cerkve med leti 1999 in 2001 je bil zato med drugim sprejet dokument, na podlagi katerega je bilo določeno večje prizadevanje Cerkve na vseh družbenih področjih. Kard. Rode se je nato zaustavil ob dveh poglavitnih tematikah, ki

ma pred štirimi desetletji pa je odzval Cerkev javno vlogo, ki jo je imela v družbi, in potisnil vero v zasebnost posameznika. Vse zato ne prode v javnost. „Politiški islamskih držav se večkrat javno sklicujejo na Boga, v evropskih državah pa se to ne dogaja“, je dejal kard. Rode. Ljudje se zato podreajo sekularizaciji, ki jo načrtno izvajajo vplivni 'centri oblasti'. „Razsvetljenstvo zahodnega sveta je privedlo do

oljk za dosego čim višje kakovosti olja. Sodelovali ste tudi s toskanskimi izvedenci in raziskovalci inštituta za oljkarstvo v Perugi ter se povsem suvereno pogovarjali z največjimi italijanskimi izvedenci na tem področju, da bi se čim več naučili in na novo pridobili znanje uporabili doma. Pomemben korak ste naredili sredi devetdesetih let, ko ste začeli stekleničiti svoje olje, za katerega ste prejeli več visokih in najvišjih priznanj tako v Sloveniji kot v Italiji. Poznali pa smo vas tudi kot strokovno usposobljenega, vestnega in zelo natančnega pokuševalca olja, saj ste se ude-

urejenimi prostori za stekleničenje in pravilno skladiščenje pridelka. Ne bi bili Vi, ko ne bi tudi torklja, ki ste mi jo zadnjič pokazali, imela svoje zgodbe. Lepo vas je bilo poslušati, ko ste mi pripovedovali o večletnih srečanjih in pogovorih s toskanskim izdelovalcem torkelj ter o tehničnih pripombah, ki jih je tudi upošteval. In prav tako sem edino pri vas lahko slišal, da ste pripravili posebno olje iz plodov, ki ste jim odstranili koščice, le-te pa ste posejali, da ste vzgojili sejanke, ki ste jih cepili, saj niste izgubili veselja spoznavati različne sorte oljk in njihove značilnosti. Tistega dne ste mi med drugim pokazali grško sorto, ki daje povsem bele plodove. Tako, dragi in spoštovani gospod Danilo, žal mi je, da vas na vašem prijaznem domu v Boljuncu ne bom več mogel obiskati, se z vami pogovoriti in vprašati za nasvet. Mislim, da vas bomo mnogi pogrešali, saj ste s svojim zgledom tudi bistveno prispevali k oživitvi ljubezni do oljk in oljkarstva, tako da je ta kmetijska panoga v zadnjih desetletjih doživela pravi preporod. Ohranil vas bom v najlepšem spominu in v prepričanju, da se sedaj v nebeskih oljčnikih in torkljah ukvarjate s kriznim oljem, saj je nemogoče drugače. Preveč ste bili zaljubljeni v oljko, to drevo miru in zdravja, da mu ne bi tudi v večnosti posvečali svoje ljubezni. Pa zbogom!

Vaš Marko Tavčar

P.S.: Ženi Nadi in sinovima Robertu in Pavlu ter ostalim sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

leževali številnih ocenjevanj in znali s svojimi bogatimi izkušnjami, veliko občutljivostjo in znanjem ugotavljati organoleptične lastnosti oljčnega olja. Vaša družina je naredila pomemben korak na poti uveljavljanja svoje blagovne znamke, ko ste pred nekaj leti ustanovili posebno podjetje in si omislili svojo torkljo s primernimi in lepo

Ob smrti oljarskega navdušenca

Dragi gospod Danilo Starec!

Začel sem pisati spominski članek, ker sem opazil vašo osmrtnico in sem želel tudi v našem tedniku zabeležiti vest, da vas je bolezen hudega imena 6. junija odtrgala družini in vašim ljubljanim oljkam. Toda toliko je lepih spominov na vas, da sem se sredi pisanja premislil, ker se mi je članek zdel preveč brezoseben in sem se lotil pisma. Najprej bi se vam rad zahvalil za vse, kar sem se od vas naučil, in za prijaznost, ker ste bili vedno na razpolago za dober nasvet ali sodelovanje pri kmetijski oddaji, predvsem pa za to, kar ste posredno in neposredno naredili za preporod oljkarstva v Bregu, a tudi širše na Tržaškem in tudi v sosednji Istri, saj ste bili tudi aktiven član Društva oljkarjev slovenske Istre - DOSI.

Nekoč ste mi povedali, da ste bili po poklicu ladijski mehanik in da ste veliko let delali v ladjedelnici, nato pa da ste bili zaposleni - če se ne motim - v tobačni tovarni v Trstu. Kar nekajkrat ste mi pripovedovali razne dogodke, ki so se vam pripetili na delovnem mestu. Med drugim tudi o nerodnostih nekaterih nadrejenih. Takrat vam je vedno v očeh šinila saljiva iskrica bistrega človeka, ki se ni bal pritiskov in šikaniranja. Med drugim ste mi pripovedovali, kako so vas nekoč klicali na zagovor, ker ste se s pokojnim škofom msgr. Bellomijem, ko je ta prišel na obisk v tovarno, pogovarjali po slovensko. A zaposlitev in 'ljubi kruhek' sta bila eno, drugo pa je bila vaša velika ljubezen, oljkarstvo. Menda vam je vaš nono Josip (Pepi) vcepil to ljubezen, ki ste ji več kot 20 let in zlasti po

upokojitvi posvečali s pravo predanostjo in ob tem radi povedali, da vas v tem podpira tudi vaša žena Nada. Svojo ljubezen pa ste očitno znali prenesti tudi na sinova, arhitekta Robija in Paola ter vnuka Erika, ki je prevzel vašo dediščino. Zadnjič sva se pogovarjala enkrat novembra prav tam v vaši domači, vzorno urejeni torklji v Boljuncu, ki ste jo zgradili ob domu in ki ste si jo omislili, da bi lahko sproti predelali plodove obranih oljk v ekstremsko oljčno olje kar najvišje kakovosti.

Da, dosegači najvišjo možno kakovost! To je bil glavni cilj in končni namen, to je bila skorajda strast, ki vas je gnala, da vam ni bil preveč noben napor, da vas ni strlo nobeno razočaranje, ko je šlo za oljke in oljčno olje. Bili ste eden štirih navdušencev, ki so sredi 80. let zasadili oljčnike na Čelu in Brdu ter s svojim navdušenjem, vztrajnostjo in poglobljanjem znanja, delom in trudom ustvarili lepo kmetijo, ki je oljgarsko usmerjena in se lahko ponaša s svojo blagovno znamko za izredno olje, ki ga proizvajate. Bili ste človek, ki je rad preizkušal in tudi empirično ugotavljal, kako različne sorte oljk odgovarjajo našim podnebnim in rastnim razmeram. Niste se ustrašili pozeb in ne poti v Videm na univerzo, kjer ste sodelovali z Inštitutom za zaščito rastlin in raziskav na področju prehrane, ko ste tri leta raziskovali dozorevanje oljčnih plodov in vpliv pravočasne pobiranja

Obvestilo

Slomškovo društvo iz Sv. Križa pri Trstu vabi v ponedeljek, 18. junija, ob 20.30 v Slomškov dom na predavanju, ki ga bo imel škof dr. Jurij Bizjak o pomenu Sv. pisma za današnji čas. Letošnje leto je namreč posvečeno Sv. pismu. Sledil bo razgovor.

OPZ Ladjica prireja četrto enotedensko lutkovno delavnico pod naslovom Devinski vrt ustvarjalnosti. Osnovnošolski otroci se bodo zbirali na sedežu zborov v Devinu od ponedeljka, 18. do petka, 22.

junija. Podrobnejše informacije nudi uč. Marija Feinig tudi po telefonu na številki: 040-208744.

Darovi

Za cerkev v Bazovici: namesto cvetja na grob pokojni Faniki Kranjc daruje Pavla Stopar 15,00 evrov; v spomin na pokojno Silvano Grgič daruje Marija Grgič/Zelceto 15,00 evrov; ob poroki ELENE in DAVIDA darujejo starši 100,00 evrov; ob krstu Ursule starši 100,00 evrov.

Ob lepem osebnem jubileju škofovega vikarja za Slovence **msgr. FRANCA VONČINE**, ki je 7. junija obhajal svoj 70. rojstni dan, mu želi trdnega zdravja, vztrajne volje za duhovno in pastoralno delo ter obilo božjega blagoslova

ZCPZ iz Trsta

DEVIN Jubilejni koncert

Dve desetletji OPZ Ladjica

V Devinu in okolici ima otroško in mladinsko petje dolgo tradicijo. Že sredi 60. let so otroci teh vasi peli pri Kraškem slavčku. Na rednih vajah so se zbirali v Devinu, pred nastopi pa so bile skupne vaje v Nabržini. Po

uči Mirko Ferlan, so se na nastop pripravili starejši člani OPZ Ladjica, ki so ubrano podali sedem večglasnih pesmi Kalana, Vrabca, Gobca, Ježa in drugih. Višek večera je bila glasbena pravljica Rdeča kapica, ki jo je po besedilu Grimmove

Arhivski posnetek OPZ Ladjica (foto DP)

smrti zborovodje Sergija Radoviča je ta zbor zamrl, otroci iz Štivanja in Medje vasi pa so pod vodstvom Tatjane Legiša peli v župnijskem zborčku v Štivanu. Ko je pred dobrimi 20 leti tudi ta zbor prenehal delovati, sta prof. Mirjam Bratina Pahor in Olga Tavčar v Devinu ustanovili otroški zbor, ki je že z imenom Ladjica želel opozoriti na navezanost na kraje, v katerem deluje, saj je v Devinu na začetku 20. stoletja delovalo društvo Ladjica. Ob tem okroglem jubileju in koncu sezone je v nedeljo, 10. t.m., OPZ Ladjica vabil na sedež devinskih zborov na jubilejni koncert, ki so ga oblikovali otroci vseh starostnih skupin, ki redno vadijo pod vodstvom Olge Tavčar.

Najprej so s spletom zvočnih iger, izštevank, otroških ljudskih plesov in koračnic nastopili otroci, ki še obiskujejo devinski vrtec in so zbrani v skupini DO MI SOL, ter pokazali, kako so pridno vadili med letom pri predšolski glasbeni vzgoji. Sledil je nastop mlajše skupine OPZ Ladjica. Učenci nižjih razredov osnovne šole so se predstavili s sporedom šestih otroških pesmic, ki so bile izbrane primerno njihovim sposobnostim. Medtem ko je za glasbeni intermezzo poskrbel mali harmonikar Gabrijel, ki ga

pravljice priredil Brane Dolinar, uglasbil pa Darian Božič. Glasbena predstava je seveda zaradi domiselne scene, računalniško predvajanih diapozitivov in enostavnih, a učinkovitih kostumov zelo neposredno nagovorila občinstvo, predvsem najmlajše, ki so sočustvovali z babico in Rdečo kapico ter obsojali hudobnega volka. Vsekakor so mali pevci OPZ Ladjica potrdili, da radi povezujejo petje z gledališko dejavnostjo. Da to drži, je tudi potrjeno z že tradicionalno enotedensko lutkovno delavnico, ki jo zborček prireja takoj po koncu pouka pod naslovom Devinski vrt ustvarjalnosti, letos od 18. do 22. junija.

Ob jubileju in uspešnem nastopu so malim pevcem in njihovi zborovodkinji čestitali in voščili uspešno delo za naprej predsednik ZCPZ - Trst Marko Tavčar ter predsednika obeh odraslih devinskih zborov, se pravi Ivo Kralj za Fante izpod Grmade in Marija Breclj za ženski zbor Devin. Lepa družabnost, ki je sledila koncertu, je bila tudi priložnost za pogovore med prisotnimi in ugotavljanje pomena te pevsko-glasbene in gledališke ponudbe za najmlajše v Devinu, ker to pomeni tudi pomembno kulturno investicijo za naprej.

M.F.

Navdušenje, a predvsem pridržki o igralniškem velezabavišču na Goriškem

Filozof Slavoj Žižek se vrača v slovensko politiko

Bolj kot o t.i. čisti politiki so v Sloveniji v preteklih dneh ocenjevali projekt o zgraditvi igralniškega velezabavišča na Goriškem. Tvorci velike igralniške strategije, slovenska vlada, družba Hit in ameriška družba Harrah's Entertainment, ki so podpisale tristranski sporazum o omenjenem velezabavišču, ki bi ga v naslednjih treh ali štirih letih zgradili na možnih lokacijah v občini Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba in Ajdovščina, so povzročili zelo burne in nasprotujoče odzive in ocene v javnosti, a tudi v politiki. Sodeč po nekaterih hitro napravljenih anketah, kaže, da je okoli polovica Slovencev naklonjena projektu, torej igralniškemu velezabavišču, polovica pa mu nasprotuje.

Pridržkov je veliko in na mnoga vprašanja še ni odgovorov. Opozarjajo na nevarnost, da bi igralništvo prevladalo v psihologiji ljudi, določalo njihovo ravnanje in obnašanje, delo kot ena izmed temeljnih vrednot življenja in civilizacije pa bi bilo potisnjeno v ozadje oz. v podzavest. Ajdovski župan Marjan Poljšak opozarja na nevarnost "amerikanizacije Goriške in Slovenije", v Novi Gorici pa napovedujejo celo možnost referendumu o gradnji igralniškega velezabavišča, če te

lokalne skupnosti ne bodo vključili v projekt. Treba je upoštevati tudi vlogo Cerkve, ki igralništvu predvsem zaradi slabih moralnih učinkov, ki jih povzroča ta dejavnost, odločno nasprotuje. Komisija za pravičnost in mir pri Slovenski škofski konferenci glede gradnje turistično-zabavišnega središča ni še pripravila nobenega novega poročila oz. izjave. Velja pa izjava proti širitvi igralništva, ki jo je

Slavoj Žižek

pred enim letom napisal predsednik komisije Anton Stres, celjski škof. Odzval pa se je pomožni koprski škof Jurij Bizjak. Povedal je, da "okoliške prebivalce, kolikor se je z njimi pogovarjal, dogajanje skrbi in bolj nasprotujejo igralnicam kot ne. In to kljub ponujenim delovnim mestom."

Tudi Danilo Kovačič, začetnik igralništva v Novi Gorici, nasprotuje projektu. Opozarja, "da bodo Italijani odgovorili na takšen velepotezni projekt. Prav lahko se zgodi, da bodo sami zgradili

podobno igralniško velezabavišče." Spričo vseh pomislekov, nejasnosti in tudi zavračanja projekta v dobršem delu slovenske javnosti, sploh ni gotovo, ali bodo velezabavišče na Goriškem tudi dejansko zgradili. Roki možne izvedbe pa se bodo zagotovo podaljšali.

V notranji politiki je morda najvažnejše to, da se postopno umirjajo polemike med predsednikom vlade Janezom Janšo, državnim poglavarjem dr. Janezom Drnovškom in nekdanjim predsednikom Slovenije Milanom Kučanom. Nanašale so se predvsem na nekatera sporna vprašanja iz preteklosti, pa tudi na afero v slovenski obveščevalno-varnostni agenciji Sovi. Tudi

predsednik dr. Janez Drnovšek se je sestal s poslanskimi skupinami v državnem zboru in se z njimi posvetoval o kandidatu za novega guvernerja Narodne banke, kar je prej zavračal. Brez težav so se zedinili, da bo predsednik na omenjeno mesto predlagal dr. Marka Kranjca. V pismu parlamentu je zapisal, "da je Kranjec vrhunski strokovnjak in izjemno dober poznavalec razmer na področju financ in bančništva. Ima dolgoletne izkušnje in osebne lastnosti, potrebne za uspešno vodenje centralne banke in njeno

predstavljanje v Evropski centralni banki." Društvo Zares, v katerem so zbrani odpadniki iz LDS, se bo kmalu preoblikovalo v politično stranko, ki ji napovedujejo uspeh, tudi v soočanju s socialnimi demokrati Boruta Pahorja.

V stranki naj bi imel pomembno vlogo Gregor Golobič, nekdanji generalni sekretar LDS, ki je še zmeraj eden najbolj znanih in pomembnih politikov v Sloveniji. Ideolog nove stranke pa naj bi postal znani filozof Slavoj Žižek, ki je takšno vlogo imel že v nekdanji LDS. Ko je ta stranka na zadnjih parlamentarnih volitvah doživela poraz, je zagrozil, da se bo izselil iz Slovenije, ki mu sicer "pomeni manj kot en dober film". Toda zdaj se bo očitno vrnil.

Protestna nota slovenskih kristjanov zaradi obrekovanja župnika v medijih

V župniji Brezno v Sloveniji se je zbrala skupina kristjanov, ki so protestirali zoper blatenje tamkajšnjega župnika Antona Kmeta v nekaterih medijih. V protestni noti, ki so jo poslali najvišjim predstavnikom izvršilne oblasti Slovenije in tudi Evropskemu sodišču, so zapisali, "da mnogi poznajo Antona Kmeta kot dobrega in spoštovanega vrednega duhovnika. Ta ugled si je pridobil s svojim korektnim delom, gorečnostjo za Boga in Cerkev, solidarnostjo, pripravljenostjo pomagati ter z izkazanim spoštovanjem do vseh ljudi. Skupina podpisanih 398 vernikov je organe oblasti in ustanove države pozvala, "da obsodijo takšna in podobna dejanja, ki vzbujajo obsojanja in poniževanja številnih kristjanov in državljanov, ter da v konkretnih primerih zakonsko ukrepajo v okviru svojih pristojnosti."

Marijan Drobež

Dobrovo v Goriških Brdih

Rupel in Plassnikova tudi o dvojezičnih napisih

Na povabilo slovenskega zunanjega ministra Dimitrija Rupla je bila v Goriških Brdih, kjer je bil konec tedna osrednji del tradicionalnega praznika češenj, na neuradnem obisku njegova avstrijska kolegica Ursula Plassnik. Slednja je glede rešitve vprašanja dvojezičnih napisov na avstrijskem Koroškem na Dobrovem spomnila, da si je "nova avstrijska vlada zadala to nalogo, ki je zapisana tudi v njenem programu". "Mislim, da je urejanje vprašanja dvojezičnih napisov na dobri poti," je dodal Rupel. Kot je pojasnila Plassnikova, je pri reševanju vprašanja dvojezičnih napisov na avstrijskem Koroškem dejaven avstrijski kancler Alfred Gusenbauer, ki vodi pogovore z različnimi vpletenimi krogi. Pri tem je izrazila prepričanje, da bo

do dosigli rešitev, to željo pa čuti tudi med prebivalstvom. Kot je povedal Rupel, zaupa avstrijski zvezni vladi, da bo vplivala na "pozitiven razvoj dogodkov", sam pa bi težko kaj "definitivnega rekel, dokler stvar ni končana". Poudaril je, da imata skupaj s Plassnikovo "pozoren" odnos do problemov na avstrijskem Koroškem, medtem ko na vladni

ravni med Avstrijo in Slovenijo ni posebnih odprtih vprašanj. "Pogovarjala se bova prav o medosedskih odnosih in o EU," je napovedal Rupel.

Zunanji minister je pozdravil petkovo pobratenje med občinama Brda in Pliberk, pa tudi druge prijateljske vezi Goriških Brd z avstrijskimi lokalnimi skupnostmi. Tesno briško-avstrijsko sodelovanje je pohvali-

la tudi Plassnikova in ga postavila kot dober znak za slovensko-avstrijske, pa tudi druge medosedske odnose v EU. Oba ministra je na gradu Dobrovo sprejel briški župan Franc Mužič in jima med drugim predstavil načrte za gradnjo term, v katere naj bi vlagala tudi avstrijska podjetja.

Kot je še povedal Rupel, je Plassnikovo povabil na praznik češenj, ker je ta del Slovenije zelo lep, ministrica pa je poudarila, da sta s slovenskim kolegom dobra prijatelja in se z veseljem srečata tudi izven delovnih obveznosti. Ministrica sta med drugim obirala češnje in pričakala udeležence letošnjega kolesarskega maratona na češnje. "Češnje so odlične," sta zatrdila oba, Plassnikova pa je dodala, da je ta "romantični sadež" eden najbolj priljubljenih v Avstriji.

STA

Minister dr. Rupel in avstrijska zunanja ministrica Plassnik

Veliko kulturnih prireditev, razstav in drugih dogodkov ob prazniku češenj

Češenj zaradi slabega pridelka komaj za vzorec

VGoriških Brdih že od sobote, 26. maja, potekajo najrazličnejše prireditve, nastopi, razstave, športna tekmovanja in drugi prikazi tega območja v Sloveniji. Praznik češenj je v Brdih tudi občinski praznik. Počastili so ga na seji občinskega sveta v petek, 8. junija. Na njej so sprejeli tudi sklep o pobratenju s slovensko občino Pliberk na avstrijskem Koroškem. Pomemben dogodek v okviru praznika češenj je bila predstavitev knjige dr. Majde Sfiligoj iz Go-

rice z naslovom Kjer sem svobodni, tam sem doma. Delo, ki ga je pripravljala več let, je namenila svojemu očetu, borcu za pravice ljudi slovenske narodnosti v Italiji, protifašistu in demokratu dr. Avgustu Sfiligoju, ki je bil rojen na Dobrovem v Brdih in je tam tudi preživel del svojega življenja. Predstavitve novega dela so pripravili Krolež za družbena vprašanja Virgil Šček in Založba Mladika iz Trsta, Občina Brda in Zgodovinsko društvo za severno Primorsko v Novi Gorici.

Organizacijo prireditev ob prazniku češenj so zaupali agenciji Jota, ki program uspešno usklajuje in ga bo privedla do konca, to je do četrta, 14. junija. Češenj, ki so bile zmeraj glavna značilnost in privlačnost tradicionalnega praznika, pa je letos malo. Suša je prizadela pridelke, ki je bil za okoli polovico nižji od običajnega. V Brdih naj bi letos pridelali okoli 400 ton češenj, dozorele pa so znatno prej kot prejšnja leta, zaradi česar je tega sladkega sadeža do praznika že skoraj zmanjkalo. Zato se

zdi tehten predlog Gorana Jakina, svetovalca v vinski kleti na Dobrovem, "da bi praznik v prihodnje prilagajali glede na letino češenj. Pred desetimi leti smo se sproti odločali, ali bo prireditev prvi ali drugi teden v mesecu juniju. Vreme se spreminja."

Vseeno pa se v Brdih zelo trudijo, da bi Brda, to slikovito, cvetoče in hitro razvijajoče območje v Sloveniji, čim bolj nazorno in uspešno predstavili obiskovalcem.

M

Kratke

Direktor Goriškega muzeja potrjen za nov mandat

Mestni svet mestne občine Nova Gorica je na zadnjem zasedanju za direktorja Goriškega muzeja potrdil oz. ponovno imenoval Andreja Malniča. Na razpis na to mesto se je sicer prijavil še en kandidat, ki pa ni izpolnjeval pogoja, da ima delovne izkušnje. Kandidaturo Andreja Malniča so v predhodnem postopku podprli Svet in strokovni svet Goriškega muzeja ter Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja mestnega sveta v Novi Gorici.

Direktor Andrej Malnič, sicer univ. diplomirani etnolog in sociolog kulture, je s svojim delom, prizadevnostjo in znanjem v zadnjih letih veliko prispeval k utrditvi muzeja, razširitvi njegove dejavnosti in tudi k sodelovanju z muzeji v Gorici.

Gibanje plač v evrih

V Sloveniji ugotavljajo, da uvedba evra ni povzročila večjega porasta cen blaga in storitev. Cene v trgovinah in v drugih prodajnih mestih pa so še zmeraj označene v dvojnih valutah, prejšnjem slovenskem tolarju in v evrih, da bi tako preprečili morebitne nadaljnje podražitve. Žal pa se v Sloveniji plače po uvedbi skupne evropske valute vsaj za večino delavcev in drugih zaposlenih niso povečale. So občutno nižje kot v sosednjih državah Italiji in Avstriji.

Povprečna neto plača v podjetjih in drugih organizacijah v Sloveniji je v preteklem januarju znašala 815,68 evra. To je bilo za 0,4 odstotka manj kot meseca decembra 2006 in za 8,5% več kot januarja lanskega leta.

Letalska povezava med Ljubljano in Dublinom

Adria Airways, nacionalna letalska družba Slovenije, je vzpostavila nove letalske proge oz. povezave s tujino. Od 9. maja dalje delujejo nove letalske povezave med Ljubljano in

angleškima mestoma Birmingham in Manchester ter irskim glavnim mestom Dublinom. V Manchester je mogoče z letalom potovati vsako sredo in soboto, linija med Ljubljano in Birminghamom pa obratuje ob sredah. Glavno mesto Slovenije pa ima letalsko povezavo z Dublinom, glavnim mestom Irske, vsako soboto.

V Sloveniji dovolj krvi za potrebe zdravstva

V Sloveniji so ob svetovnem dnevu krvodajalstva, ki ga obeležujemo 4. junija, ugotovili, da je v državi skoraj 96 tisoč prostovoljnih krvodajalcev, tako da je te dragocene tekočine zmeraj dovolj za potrebe bolnišnic in drugih zdravstvenih zavodov. Samo v letu 2006 je bilo pripravljenih 1100 krvodajalskih akcij, na odvzem krvi pa je prišlo 95.523 krvodajalcev, od tega 33 odstotkov žensk in 67 odstotkov moških. Posebno je spodbudno, da ni primerov, ko bi krvodajalci za svojo kri zahtevali plačilo, kar se sicer ponekod v tujini dogaja. Težko je oceniti, koliko ljudi v državi prejme kri. Pripravke elektrocitov, ki jih potrebujejo največ, je lani prejelo okoli 40.000 bolnikov. Potrebe po krvi se zaradi napredka medicine po eni strani sicer zmanjšujejo, toda zaradi staranja prebivalstva je bolnikov več, s tem pa se večajo tudi potrebe po krvi.

V Sloveniji letos tudi menjave ustavnih sodnikov

V Sloveniji bodo jeseni volitve predsednika države, naslednje leto pa parlamentarne volitve. V državi že nastaja predvolilno ozračje, v katerem se s svojimi stališči in kandidati za visoke funkcije ostro soočajo politične stranke, zastopane v državnem zboru. V letu 2007 pa poteka tudi menjava ustavnih sodnikov. Konec oktobra se bo iztekel mandat sodnikom Mirjam Škrk, Janezu Čebulju, Alojzu Janku ter Milojki Modrijan. Prvega aprila je ustavno sodišče že zapustila Dragica Wedam-Lukić, 17. decembra pa bo potekel mandat tudi ustavnemu sodniku Zvonku Fišerju.

Po ustavi bo moral predsednik države dr. Janez Drnovšek v uradnem listu kmalu objaviti razpis za zbiranje kandidatov za nove ustavne sodnike. Sicer pa bo nove sodnike s tajnim glasovanjem izvolil parlament, kot je to običaj tudi v drugih demokratičnih državah.

Športno združenje Olympia

Predsednikov govor na sklepni akademiji

Športno združenje Olympia je imelo pred dnevi zaključno prireditev, akademijo, na kateri so malčki prikazali, kaj so se med letom naučili, predsednikov govor pa z veseljem objavljamo v celoti, ker je Gregor Sfiligoj izpostavil krizo, v kateri je tudi Olympia:

Dragi starši, dragi gostje, dober večer.

Kot vsako leto je ta večer priložnost, da se še zadnjič pred poletnim premorom zberemo vsi skupaj in da vam naši mladi telovadci in telovadke prikažejo, kaj so se med letom naučili. O tem, da so vsi napredovali in da bo njihov nastop brezhuben, nimam nikakršnega dvoma. Da bo današnji večer

športni praznik in družabnost v sproščenem duhu tudi ne. Govor ob tej priložnosti je po navadi namenjen pozdravom in hkrati je to zahvala ustanovam in sponzorjem, ki naše delovanje podpirajo. Tokrat ne bo ravno

tako. Ne morem mimo dejstva, da kljub veliki požrtvovalnosti trenerjev in odbornikov je zanemarljivega pomena imeti tudi ustrezno finančno podporo zato, da se lahko športna sezona nemoteno odvija. Tu pa

očitno nekaj škripa. Škripa predvsem pri ustanovah, ki bi morale za to primerno poskrbeti. Tu moram navesti goriško občino in pokrajino, deželo, Urad vlade Republike Slovenije za zamejce po svetu, Svet slovenskih organizacij... Denarja ni, je ugovor, ki ga prevečkrat

društvo v zadnjih treh letih zraslo po številu otrok za približno 10% na leto, letni proračun, ki ga imamo na razpolago, pa pada tudi do 15% na leto. V društvu se čutimo nemočni in v takem vzdušju je težko misliti na prihodnost. Težko je načrtovati dolgoročno. Poglejte samo

čas, če je rezultat dela tak, kot ga imamo tu danes zvečer pred našimi očmi. Tudi ponosni smo na to! Imam pa občutek, da tudi najbolj zagrizeni odborniki se bomo prej ali slej čutili nemočne in s tem bo tudi samo društvo ogroženo. Upam, da se bo v bližnji prihodnosti kaj pre-

Končna prireditev NSŠ Ivan Trinko Radoživ prikaz raznolikih dejavnosti

Nižja srednja šola Ivan Trinko je minulo sredo priredila že tradicionalno zaključno šolsko prireditev, ki je ponovno pokazala, da je najlepša šolska prireditev tista, ki jo priredijo otroci sami. Šolarji, trinkovci, kot sebe imenujejo, so namreč v Kulturnem domu pokazali veliko.

V uro in tričetrt dolgem programu, ki ga je z nagovorom odprla ravnateljica Elizabeta Kovic, je bilo prostora za vse, za tiste, ki se odlikujejo v znanju slovenščine, matematike in seveda za športnike, za petje in glasbo, predv-

sem pa za zabavo.

Počitnice so pred vrati: "Juhej, živijo počitnice!" Ravnateljica je v nagovoru povedala, da je "tradicionalna zaključna šolska prireditev priložnost, da se ozremo na vse delo, ki smo ga skupaj opravili v teh devetih mesecih. Moja topla zahvala gre najprej staršem, ki ste nam zaupali svoje otroke, vsemu učnemu osebju, ki vedno dosledno skrbi za vzgojo in izobraževanje naših otrok, in seveda vsemu neučnemu osebju, ki je nadomestljivo. Delo, ki smo ga opravili v minulem letu, je zna-

menje, da smo skupaj na dobri poti in da zaupamo drug drugemu." Ozrla se je tudi nazaj, saj je "zaključna prireditev tudi priložnost za pogled nazaj. Mladost je obdobje silne energije, pričakovanj, vznemirjenosti pred novim in še ne doživetim. Mladost je tudi obdobje preizkusov, vprašanj, izzivov, stisk, strahov, nezaupanja vase in druge. Zato mladi v tem obdobju potrebujejo ob sebi dobre starše in učitelje, ki jim pomagajo in jih spodbujajo, da se lažje znajdejo v obilici informacij okrog sebe. Družina in šola odigravata tu zelo pomembno vlogo."

Opozorila je tudi na dejstvo, da se "s krizo vzgoje v sodobni šoli spoprijema cela Evropa. Šola ni in ne more biti imuna pred vplivi razdvojenosti življenja predvsem v razvitem, globaliziranem svetu. Vzgoja bi morala temeljiti

na evropski civilizacijski in kulturni dediščini, na njenih družbenih vrednotah in moralnih načelih, iz katerih izhajajo tudi splošne človekove pravice in dolžnosti. (...) Naloga družine in šole je, da seznanja mlade z vrednotami, za katere se zavzema družbena skupnost, v kateri živijo (...). Naloga nas vseh, družine in šole je, da mlade naučimo prevzemati odgovornost za svoja dejanja; da se ne ustrašijo izzivov, temveč se z njimi spopadajo; da ob teh težavah ne obupajo in se znajo pobrati, ko padejo; da verjamejo in zaupajo vase." Imela je tudi tople besede za starše: "Žal smo vedno bolj priča starševski nemoči. Vedno bolj pogosto opažamo, da starši ne zaznavajo odklonov, ki jih preživljajo njihovi otroci, ali se nanje ne odzovejo ustrezno. Zamujene priložnosti se ne vrnejo.

Pedagoška svetovalka Republike Slovenije, ki deluje v našem prostoru, prof. Andreja Duhovnik, je podelila Cankarjeva priznanja za znanje slovenskega jezika; šolarji so prejeli tudi Vegova priznanja za znanje matematike. Prof. Duhovnikova je ponovno zatrdila, da matični domovini ni vseeno, kakšno znanje materinščine je v našem prostoru, in obljubila strokovno in drugo pomoč. Prof. Aleksander Kodrič je s svojo filmsko delavnico pripravil dva kratka filma, priljubljena režiserka Vesna Tomsič je pripravila z dramsko skupino prijetno svež nastop in še bi lahko naštevali. Ne moremo seveda mimo skupnega nastopa

Ravnateljica Elizabeta Kovic

menovano po pokojnem prof. Ivanu Sirku, Sari Komjanc. In zato ni nič čudnega, če so pod vodstvom prof. Joba trinkovci ob

Napake pa je težko popravljati. Tudi ni jamstva, da se bo dobra vzgoja obrestovala, saj na svoji poti otroci dobivajo različna sporočila, kakšni bi morali biti. Šola pomaga družini pri vzgoji, a je ne more nadomestiti: družina ostaja najpomembnejša. Družina je otroku prvi zgled. (...) Spoštovanje in sprejemanje sebe in drugih v različnih okoliščinah je zlati ključ, ki odpira vsaka vrata. Šola tega ne zmore sama: naredimo to skupaj!" Lepe besede ravnateljice so bile uvod v kulturni program, ki ga je uvedel pevski zbor pod vodstvom prof. Štefana Joba, ravnateljica je na oder poklicala vse, ki so se izkazali: športnike, plesalke aerobike, atletinje in atlete, odbojkarje, smučarje, telovadce, odličnjake iz angleškega jezika, matematike.

dokaz, da se zmore narediti veliko med različnimi, ki se spoštujejo! "Trinkovci ste upravičeno lahko ponosni, saj ste v Dolini na regijskem tekmovanju odnesli največ Vegovih nagrad!" je povedala prof. Duhovnikova, ki je posebej čestitala Gaji Tomsič, ker je vse matematične naloge na vseh ravneh tekmovanja opravila z odliko in bo za nagrado odšla s slovenskimi kolegi na izlet Dunaj. Prof. Jožko Princič je v imenu Sindikata slovenske šole podelil priznanje za znanje slovenskega jezika, poi-

Prof. Andreja Duhovnik

koncu prešerno zapeli: "Mi smo šampioni!" "Nasvidenje jeseni!" je bilo zadnje voščilo, ki ga je ravnateljica namenila dijakom in staršem med družabnostjo.

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, Korzo Verdi 51 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebnostne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tiskov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 12. junija, ob 14. uri.

ŠPORT Nogomet

Uspešna sezona zamejskih ekip

Sezona naših nogometnih amaterskih članskih ekip je šla v arhiv brez napredovanj in izpadov. Sploh pa ni bila zato plehka ali nezanimiva, prav nasprotno! V elitni ligi je kriška Vesna tudi letos v prvem delu prvenstva naravnost navduševala svoje navijače. S slabšo bero v spomladanskem krogu je sicer zdrknila na končno četrto mesto, kar pa je vsekakor izjemen rezultat, ki ga je letos v A ligi amaterjev oplenitila še z rekordnim izkupičkom doseženih točk. Že uigrana igralška zasedba, za katero stojita prekaljen strateg (trenerja Caloja sta brata Vidoni že potrdila tudi za prihodnjo sezono) in čvrsta uprava, je bila jamstvo za uspeh, med mladimi domačimi igralci pa sta

odlično prvenstvo odigrala Peter Carli in Martin Cheber. Kar tako naprej! Ocena: 8. Naš naj igralec: branilec Ferruccio Degrassi in Daniel Tomizza. Juventina si je obstoj v elitni družbi priborila v dodatni tekmi za rešitev v ligi. Prva sezona štandreškega moštva po povratku v višje nadstropje je bila sila zahtevna in tudi dokaj težavna, med letom je vodstvo kluba tudi zamenjalo trenerja Furlana s Trentinom. Z uspešnimi nastopi v končnici in zlasti ob doprinosu slovenske napadalne trojice Cristian Devetak - Dario Kovic - Manuel Peteani pa so se belo-rdeči le izvlekli in tako ohranili status prve goriške ekipe. Ocena: 6,5. Naš naj igralec: napadalec Cristian Devetak. V promocijski ligi je Kras zamudil

tretje zaporedno napredovanje, česar pa mu res ne moremo zameriti. Repenci so predvajali lep nogomet, a so bili v obrambi vsekozi premalo pazljivi. Poudarili pa bi, da zmagovanje prvenstev le ni tako samoumevno in da bo mogoče krasovcem prodor v elitno ligo uspel prihodnje leto. Da mislijo čisto resno, so odborniki potrdili z najetjem trenerja Sergeja Alejnika, Belorusa, ki je kot nogometaš igral tudi pri Juventus in v izbrani vrsti Sovjetske zveze. V Repen bo pripeljal tudi šestnajstletnega sina, ki je baje zelo nadarjen. Ocena: 6. Naš naj igralec: napadalec Radenko Knežević in Alessandro Giorgi. V prvi amaterski ligi sta novinec Primorec in glede na prejšnjo sezono oslabiljeno Primorje preživela dokaj mirno prvenstvo in v bistvu izpolnila zastavljene cilje. Trebenci bi se lahko s kančkom več sreče celo uvrstili v končnico za napredovanje. Ocena: 6,5. Naš naj igralec: branilec Stefano Santi.

Prosečani pa so se rešili brez pretiranih skrbi in so bili, zanimivo, precej bolj uspešni na tujem kot pa doma. Ocena: 6. Naš naj igralec: napadalec Alessio Giannella

rali. Sovodnjam se je napredovanje v višjo ligo izmuznilo prav v zadnji minuti poslednje tekme play-offa. Škoda, ker so na Goriškem iz-

na: 7,5. Naš naj igralec: napadalec Luca Valentinuzzi.

Izjemno leto je imel tudi Breg, ki je kljub pomanjkanju domačega igrišča - ki pa bo s sintetično podlago v Dolini za prihodnjo sezono končno nared! - prekosil samega sebe in s sijajno igro v povratnem delu prišel na prag končnice za prestop v prvo amatersko ligo. Ocena: 7. Naš naj igralec: branilec Mitja Laurica in režiser Christian Sabini.

Zarja/Gaja je po dokaj neprepoznavni sezoni dosegla obstanek v ligi brez pretiranega naprežanja. Ocena: 6. Naš naj igralec: napadalec Manuel Satti.

V najnižji, tretji amaterski ligi, pa je pomlajena doberdobska Mladost pristala na spodnjem delu razpredelnice. Ocena: 5,5. Naš naj igralec: nihče.

HC

GORICA Zadnja srečanja ob stoletnici skavtizma

Skavti so se srečali z Gorico pred sto leti

V soboto in nedeljo, 19. in 20. maja, je praznovanje stoletnice skavtizma v Gorici doživelo svoj višek. To namreč ni bilo prvo tovrstno srečanje, saj smo se že čez celo leto nekoliko pripravljali na to zaključno praznovanje. Pobude so se udeležile vse tri goriške skavtske organizacije: SZSO, AGESCI in Scout d' Europa, kar je imelo svoj simbolični pomen povezovanja. Zbrali smo se v soboto popoldne Valletti v ulici Brass. Začeli smo s skupnim zborom, kjer so voditelji poudarili pomen srečanja, ter z oddajo ročnih del, ki so jih volčiči izdelovali čez celo leto. Šlo je za izdelke, ki so kot temo imeli Gorico, naravo, skavtizem in stoletnico. Komisija je naslednji dan nagradila najboljše delo. Nato smo se razdelili po

vejah. Izvidniki so se pripravljali na nedeljsko tekmo z gokarti. Volčiči pa so krenili do parka Coronini, kjer sta jih čakala fotografinja in občinski upravnik. Predstavila sta se kot goriška meščana

izpred 100 let in jih povabila, naj se s čarovnijo tudi oni pomaknejo nazaj v čas..., prav v tisti čas, ko je živel Baden Powell, leta 1907. In res, kot po čarovniji so se volčiči s časovnim strojem res znašli na zelo živem trgu, kjer so delovali najrazličnejši meščani: Max Fabiani, brata Rusjan, Michelstaedter, Brass, delavka v tekstilni industriji, medicinska sestra... Fotografinja jim je dala večji plakat z goriškim Travnikom. Njihova naloga je bila v tem, da

sta dve skupini naenkrat šli do čim večjega števila teh meščanov in pri njih prestali naloženo preizkušnjo. Zmagovalna skupina je kot nagrado prejela njihovo sliko, da bi jo zalepila na plakat. Tisti, ki je zbral največ slik, je seveda zmagal. Igra je bila zelo navdušujoča in raznolika; vsak meščan je bil seveda oblečen v skladu s svojim poklicem, in naloga, ki jo je naložil volčičem, prav tako. Po nagraditvi zmagovalne skupine se je sobotno srečanje zaključilo.

Foto DPD

ČLOVEK JE PRISTAL NA LUNI? DA, DA, NEDVOMNO...

Ko jim je pred štiridesetimi leti nekaj v glavi odklenkalo...

Dolgi spuščeni lasje, neobičajno gosta brada, zelo orientalska in nekoliko kitsch podoba. Dogajalo se je pred štiridesetimi leti. V prazgodovini, bi dodali predstavniki današnje mlade generacije. Takrat so bili Beatlesi, takrat je Beatlesom nekaj odklenkalo v možganski sivini. Saj je morda res šlo za posledice hedonističnega uživanja v kanabisu in preizkušanja takrat še zelo novodobnega LSD-ja. Odklenkalo jim je zaradi ezoteričnih srečevanj z indijskimi gurui in zaradi počasnega vstopanja ezoterične Yoko Ono v idilo harmoničnosti njihove rock skupnosti. Očitno pa jim je ves ezoterizem, v katerega so se spuščali, zelo dobro del.

Zgodilo se je pred štiridesetimi leti, 1. junija 1967, natančneje. Izšel je Sgt. Pepper's lonely heart club band, zelo neobičajen LP. Ko nanj gledamo iz velike časovne razdalje, govorimo o revolucionarnem načinu glasbe. Takrat, pred štiridesetimi leti, pa je bilo drugače, omenjeni album je bil skok v neznano. In tudi zato so Beatles postali Beatles. Ujeli so namreč "ta pravi" val, oz. ga nekoliko predvideli in udejanjili. Beatlesi so namreč postali legendarni, ker so dvakrat ujeli

bend, zgrajen zato, da so si lahko dekleta ob poslušanju njihove glasbe pulila lase z glave in kričala, kot bi bila obsedena. Da je bila takrat pop kultura uspešna, je morala imeti eno samo funkcijo: zabavo. To pomeni, nezahtevna

melodija z nezahtevna vsebina. Gre za popularno kulturo, ki jo tipično najdemo v petdesetih in začetku šestdesetih: na velikih platnih igra take pop vloge npr. Marilyn Monroe. Preobrat izpred štiridesetih let je za Beatles pomenil vsebinsko preobrazbo: zanemarjen izgled z dolgimi pričeskami in neobritimi bradami. In predvsem, vrgli so se v novo podobo pop-kulture, ki so jo zahtevali novi časi. Vrgli so se v tisti tip pop-kulture, ki ga imenujemo paradigma šestdesetih. Pop kultura, ki je bila do petdesetih obvezno vsebinsko neobremenjena (njena edina funkcija je bila zabava), je v šestdesetih postala "angažirana". V "revolucionarnih" šestdesetih so bili pop kulturni pojavi uspešni, samo če so v sebi nosili družbenopolitično "revolucionarno" konotacijo. Beatlesi so to razumeli in leta 1967 posneli nov tip plošče: oni so v glasbi uvedli spremembo, ki sta jo na velikih platnih ustvarila npr. Dustin Hoffman v Diplomirancu in Jack Nicholson v Easy riderju ter v Letu nad kukavičjim gnez-

dom. Sgt. Pepper's lonely hearts club band je bil eden prvih t.i. concept albumov v zgodovini rock'n rolla. To pomeni, da veže vse pesmi v LP-ju rdeča nit: v primeru Beatlesov se omenjena novost najbolj nazorno sliši v tem, da so vse pesmi "fizično" med seboj povezane; med eno pesmijo in drugo ni kanočničnih treh sekund pavze. Gre za prototip LP-ja, ki je bil značilen za t.i. glasbo v paradigmi šestdesetih, za album, ki razvija enotno vsebino skozi niz med seboj povezanih pesmi. Eden od vidikov takega načina ustvarjanja so šest let po Beatlesih dosegli Pink Floyd z zbirko Dark side of the moon. S koncem osemindesetdesetletnega navala so počasi pojemale tudi taka glasbena izrazna sredstva. Štirideset let, okrogla obletnica. Pa še lahko najdemo glasbene valove, ki naplavlajo na breg glasbo, ki so jo takrat premlevali fanti iz Liverpola. Med zadnjimi poskusi t.i. concept albumov moramo omeniti cd Američan idiot, zadnje delo punk-rock skupine Green day. Velika uspešnica! Hvala bogu, da so bili takrat, v prazgodovini, Beatlesi!

Andrej Černic

Nedeljski program je bil nekoliko slovesnejši. Če je bila sobota bolj sproščujoča, je nedelja želela poudariti pomen stoletnice. Začeli smo z dviganjem zastave in s himno stoletnice. Sledila je maša, po njej pa slovesni govori; posebno gosta prireditve sta bila župan Vittorio Brancati in prof. Sergio Tavano. Nato so klanovci predstavili brošuro o mestni toponomastiki, ki so jo izdelali med letom. Sledilo je kosilo, po kosilu pa so prišli na vrsto izvidniki, ki so končno pokazali svoje delo. Začela se je namreč tekma z gokarti, ki so ji vsi z zanimanjem sledili. Po tekmi je bilo na vrsti nagradjevanje: volčiči so bili nagradjeni za najboljši ročni izdelek, izvidniki

za gokart, poleg tega pa je bil izbran tudi zmagovalec fotografskega natečaja. Tema natečaja je bila ravno stoletnica, sodelovali pa so lahko vsi, ne glede na vejo in starost. S tem se je srečanje bližalo koncu. Nazadnje smo sneli zastavo in zapeli zaključno pesem. Tako se je končal ta pomembni dogodek, ki je zahteval kar nekaj truda in napora. Kljub temu pa je bil odziv izredno pozitiven in je bil s tem poplavan ves trud. Konec koncev je prav to tisto, kar si je Baden Powell želel: skupno povezovanje različnih ljudi in delovanje v to smer, da pustimo boljši svet, kot smo ga našli.

TZ

S 1. strani

Sklad odpravnin...

Če se premisli, lahko po dveh letih od vpisa prenese celotni dozorjeni znesek na drug pokojninski sklad. Ravno tako lahko prenese dozorele zneske, če je zamenjal sektor, v katerem je zaposlen. Poleg tega pa se lahko odvisni delavec odloči, da bo letne zneske odpravnin naložil v več različnih pokojninskih skladov. V pokojninske sklade lahko investira tudi dodatne zneske. V tem primeru bo lahko v letu plačila koristil določene davčne olajšave, istočasno pa bo ob upokojitvi razpolagal z večjim kapitalom. Dodatna razlika med obstoječim stanjem in pokojninskim skladom pa je ta, da ob upokojitvi odvisni delavec prejme le polovico zbranega kapitala, ostalo polovico pa bo prejel v obliki doživljenjske rente v mesečnih obrokih, s katerimi bo zaokrožil mesečno pokojnino. Če odvisni delavec ne sporoči delodajalcu nobene izbire, se bo letni znesek za sklad odpravnin stekal v pokojninski sklad, ki ga predvideva vsedržavna kolektivna delovna pogodba za kategorijo uslužbencev, kateri pripada. Delovna pogodba lahko predvideva državne pokojninske sklade, krajevne pokojninske sklade ali celo pokojninske sklade, ki jih ustanovi posamezno podjetje. Če delovna pogodba predvideva več možnosti, bo delodajalec namestil znesek uslužbenca, ki je poizkusil sporočiti, kako naj bo naložen letni znesek, tistemu pokojninskemu skladu, kateremu pristopa več uslužbencev istega podjetja. Če pa v podjetju nihče od odvisnih delavcev ni sporočil, kako naj bo naložen letni znesek, bo denar naložen v poseben pokojninski sklad, ki ga vodi INPS. Ta sklad pa

ni isti sklad, v katerega se stekajo odpravnine uslužbencev podjetij z več kot 50 odvisnimi delavci. Tako ravnanje odvisnega delavca pa ni opravičljivo, saj prepušča odvisni delavec izbiri, ki so zanj življenjskega pomena, naključju. Vsaka izbira ima seveda določene posledice. Zato mora biti odvisni delavec pri izbiri med različnimi možnostmi zelo previden, saj je to dolgoročna življenjska izbira. Pri tem pa se ne moremo nanašati na to, kaj je izbral kolega, sosed ali prijatelj. Izbira je odvisna od življenjske in delovne starosti odvisnega delavca, od njegovih ciljev, od zdravja podjetja, v katerem je zaposlen, in od številnih drugih spremenljivk. Če je npr. odvisni delavec zelo blizu upokojitvi, je zanj najboljša izbira, da denar pusti v podjetju, saj bi se v letih do upokojitve nabralo v skladu zelo malo denarja in bi verjetno imel več stroškov kot dobička. Če pa odvisni delavec ve, da je podjetje, v katerem je zaposlen, v težavah, je bolje, da izbere pokojninske sklade in da denarja ne zaupa delodajalcu. Pri izbiri med različnimi skladi pa mora preveriti predvideno donosnost in stroške, ki so z naložbo povezani.

Odprtih in zaprtih pokojninskih skladov je zelo veliko. Vsak sklad je različen od drugega in prinaša odvisnemu delavcu različne koristi in stroške. Preden se odvisni delavec odloči za ta življenjski korak, je najbolje, da se posvetuje s kakim finančnim izvedencem, ki mu bo znal primerno svetovati glede na njegovo specifično stanje. Še najbolje pa je, da se posvetuje z več izvedenci in izbere tisti sklad, ki mu vliva največ zaupanja.

Šolska prireditev zavodov I. Cankar, J. Vega in Ž. Zois

Usklajen prikaz pestre ustvarjalnosti

Sklepna prireditev dijakov DPZITD I. Cankar, DITZ J. Vega in DTTZ Ž. Zois, ob mentorstvu prof. Marije Kostnapfel in s pomočjo drugih profesorjev in tehnikov je v četrtek, 7. junija, v Kulturnem domu izzvenela kot uglajen, tekoč prikaz pestrih dejavnosti in pobud, ki so jih na omenjenih zavodih uspešno uresničili v letošnjem šolskem letu. V eni uri in pol so se posamezne točke sporeda vile brez motečih premorov. Večer sta povezovala Jana Majowski in Alex Vescovi, sicer so gledalci prejeli tudi programski listič. Uvertura je publiko popeljala v čarobnost klasičnega plesa: Greta Beuciar je v ličnem kostumu v koreografskih korakih prof. Nataše Sirk, za katero vemo, da ji že od mladega srca

nekaterim njihovim izvirnim stihom. Vezana beseda je prepustila mesto plesu; šest brhkih deklet je v lastni koreografiji, v okusnih belih in črnih kostumih učinkovito podalo S. Prokofijeva Dobro in zlo iz baleta Romeo in Julija. Iz plesne omame je občinstvo zdramil šolski zbor, ki je pod energično taktirko prof. Biancuzzija, ob glasbeni spremljavi bobnov in kitar, živahno predstavljal dve pesmi, Samo milijon in Krokodilčki.

Med mnogimi obšolskimi dejavnostmi je našla prostor tudi gledališka delavnica, ki je potekala z igralcem Gregorjem Gečem. Iz gledaliških uric se je po zamisli Geča in njegovih gojencev porodila kratka igra,

pajočim, ki so dokazali, da igra na tehničnem polu tudi kultura pomembno vlogo. Besede zahvale je namenil še profesorjem, ki so

Foto Bumbaco

Foto Bumbaco

utripa za plesno umetnost, zaplesala Napolitanski ples iz znanega baleta Labodje jezero P. I. Čajkovskega. Iz sanjave breztežnosti so video posnetki, pod mentorstvom prof. Biancuzzija, odstrli pogled na utrinke z izletov, raznih tekmovanj, tudi športnih (med drugimi memorial Jožica Mikluš) pa še s festivala Več znanja za več turizma, na katerem so dijaki 2. razreda I. Cankar prejeli srebrno priznanje. Čeprav so dijaki usmerjeni v tehnične, znanstvene predmete, jim pesniška žilica ni tuja, saj smo lahko prisluhnili

ki je v monološki obliki in sodobnem režijskem in postavitvenem pristopu na, razen stolic, praznem scenskem prizorišču spregovorila o različnih oblikah odvisnosti, ki vklepajo človeka v tesne spona, iz katerih se le težko rešuje. Z zanimivim prikazom so dijaki sodelovali na 12. čezmejnem srečanju šolskih gledaliških skupin Palio in ena izmed izvajalk, Tanja Fabiani, je bila med nominirankami za najboljšo žensko vlogo. Enajst plesalk v bleščečih rožnatih krilih je, pod mentorsko roko prof. Sirkove, odplesalo še ples

nizacijami. Izkazali so se na sejnih, na športnih (odbojarska ekipa je dosegla 1. mesto na pokrajinskem tekmovanju), tehničnih in drugih tekmovanjih. Lepa izkušnja je bil tudi projekt z italijanskim licejem z namenom preseganja preteklosti in vzpostavljanja vezi med italijanskimi in slovenskimi dijaki.

V predverju Kulturnega doma so šole postavile na ogled svoje stojnice. Udeležencem lepega večera je bilo na voljo šolsko glasilo v novi preobleki in z novim imenom, Zasilni izhod.

Šolska prireditev licejev Trubar-Gregorčič

Maratonski prikaz opravljenega dela

Vodilno predolgo, tri ure in pol trajajočo prireditev, kar je tudi za najbolj krotkega gledalca velika preizkušnja!, so dijaki licejev Trubar-Gregorčič natrpali vse, kar so v tem letu ustvarili in kar so lepega doživeli na šolskih izletih in ob raznih pobudah za širjenje obzorij in spoznavanje šolskih realnosti drugih dijakov, tudi v evropskem merilu.

Na odru je najprej zakraljevala gledališka muza. Osem igralcev šolske dramske skupine s pomenljivo hudomušnim imenom Nima-mo časa in štiri pevke so pod mentorstvom prof. Damiane Devetak in režijskim vodstvom Emila Aberška in Božidarja Tabaja, ki sta vodila gledališko delavnico, prepričljivo uprizorili igro Nevidni Leonard Norme Šerment v priredbi Emila Aberška (1992). Ob funkcionalno domiselnih scenskih elementih, ki so jih izvajalci sami spreminjali med enim prizorom in drugim, so prikazali trenja v družini, v kateri so starši prezaposleni, da bi se ukvarjali z edinko Majo (sproščena in za gledalčeve

ta. Igra je prepredena s songi na glasbo Mateja Petejana, ki dopolnjujejo odrsko dogajanje in so jih zelo ubrano zapeli lepi glasovi deklet. Še posebno nekateri izmed nastopajočih so se izkazali tudi v koreografskih gibih Anje Petrovčič in Giulie Battisti, s sproščeno igro pa kot pravi igralski talenti, saj so obiskovali tudi gledališko šolo SSG Studio Art. Z dovršenostjo, natančnostjo in gibčnostjo je gledalce očarala tudi skupina aerobike, ki je osvojila pokrajinski in deželni naslov, septembra pa se bo udeležila državnega tekmovanja. Tudi plesna skupina, ki je nastala v enem tednu, se je dobro odrezala. Glasbeno nadarjenost so nedvomno pokazali člani ansambla Simplex existentia, le škoda, da so preveč ozvočeni bobni preglasili petje in zvoke kitar. Zelo zanimiv je bil dokumentarni film Čez - Oltre o identiteti in preseganju meja, ki ga bo v jeseni predvajala ena izmed mrež RAI. Štirje videoposnetki so razkrili poučne in zabavne trenutke, ki so jih dijaki doživeli na šolskih izletih in ob projektu Časopis v razredu, Crescere tra le ri-

nekdanjimi učenci dvojezične špetske šole. Spodbuden je tudi projekt Phoenix, ki združuje okrog 400 mladih iz 17 držav in pri katerem sodelujejo tudi naši licejci. Iz ust napovedovalcev Costanze Frandolic in Francesca Ivoneta smo v slovenščini in italijanščini izvedeli še za cel kup dosežkov, ki so jih bili deležni udeleženci tekmovanja iz matematike (Jurij Klanjšček), znanja angleščine (Marta Lombardi, Jaka Jan) in raznih športnih pobud. Kopico nagrad so si nabrali v šahovskih partijah, (ekipa liceja pod mentorstvom prof. Adrijana Pahorja je osvojila 4. mesto na državni ravni), atletiki (Martina Quaggiato, Ivana Nanut), smučanju (Mateja Nanut). Dijaki so blesteli v znanju slovenskega jezika in književnosti. Na večeru so iz rok predsednice Slavističnega društva Trst-Gorica Videm, prof. Ljolkje Bratuž, in prof. Toroš s Politehnike Nova Gorica prejeli bronasta Cankarjeva priznanja Sara Cocetta, Jasmin Legiša, Martina Maraž, Veronika Mikulin, Tomaž Pahor, Nina Pavletič, Marlenka Petejan, Polona Petrovič, Iris Silič, Erika Tomsic in Aljaž Srebrnič, dijak DITZ J. Vega. Marsikdo izmed njih je na Vrhniki prejel zlato oz. srebrno odličje. Prof. Bratuževa je čestitala vsem, ki so sodelovali na Cankarjevem tekmovanju, saj je sodelovanje najpomembnejše, čas priprave ni

oči zavajajoča igra dvojčic Pamele in Loredane Perdec), ki si zaradi tega omisli nevidnega prijatelja Leonarda. Odnosi se izboljšajo, ko Maja sreča realnega prijatelja Jure-

ghe, ki jim je omogočil srečanje s pomembnimi osebami. Konstruktivni so tudi stiki, ki so jih dijaki spletli z vrstniki čedajske višje šole Convitto Paolo Diacono,

izgubljen; prav tako pomemben je kot šolske ure. Ob koncu šolskega leta je tudi letos izšlo glasilo licejev Trubar-Gregorčič, Omnibus.

Podelitev bralnih značk učencem goriškega ravnateljstva

Razgibano in veselo ob musicalu Robin Hood

Za šolarje iz goriškega ravnateljstva je bilo torekovo dopoldne, 5. junija, nadvse razgibano; ozračje je preveval prijeten občutek predokusa skorajšnjih počitniških dni. V spremstvu svojih učiteljev so se zbrali v telovadnici športnega združenja Olympia, v Kulturnem centru Lojze Bratuž, da bi skupaj proslavili dan podelitve bralnih značk v prijetni in vznemirljivi družbi mladih plesalcev in akrobatov plesno akrobatske skupine Flip iz Pirana, ki je z gledališko skupino Gib iz istega obmorskega kraja predstavila musical Robin Hood v režijski in koreografski postavitvi Stasje Mehore. Šolarji so zelo pozorno spremljali prireditev, v kateri so se poleg gledališkega prikaza znane zgodbe Robina Hooda, ki se je boril za pravice tlačnega ljudstva, prepletali glasba, petje, dramska beseda in dobro naštudirane akrobatske figure s slikovitimi in drznimi dvojnimi, trojnimi, diha zaustavljajočimi skoki. Tako so

Foto Bumbaco

ob mladih, gibkih izvajalcih, starih od sedem do sedemnajst let, zaživel gozd s svojimi prebivalci, med katerimi naj omenimo srčanega ježka-malo Tejko, ki je kar »letela« pod strop, dogodivščine pogumnega in bistrega Robin Hooda ter seveda boj in njegova zmaga. Kostumi, ki so uokvirjali čas dogajanja, niso bili nikakršna ovira pri akrobatskih podvigih nastopajočih, ki jim energije res ne manjka. Sicer je skupina Flip s svojim ukvarjanjem z gimnastiko, skoki z male prožne ponjave in Cheerleaderstvom, navijaštvom, zelo znana, saj na vseh teh področjih dosegajo vidljive rezultate. Več let zapored državni prvak v omenjenih panogah je obredla mnogo svetovnih festivalov kot zastopnica Gimnastične zveze Slovenije. Z navdušenim ploskanjem so učenci pokazali odobravanje in ob spodbudi koordinatork, učiteljice Marte Ferletič in Jožice Žnidaršič, z zanosom zapeli pesmico Ko si srečen. Nato so predstavniki razredov posameznih šol prišli na prizorišče po knjižni dar za šolo, bralne nalepke in mapice, ki jih bodo učitelji razdelili učencem po razredih. Zrebel je osrečil štirinajst učencev OŠ O. Župančič iz Gorice, F. Erjavec iz Štandreža in J. Abram iz Pevme; vsak izmed srečencev je prejel lep rdeč nahrbtnik z napisom Bralna

značka, ki jih je podarila Zveza prijateljev mladine. Učiteljica Žnidaršič je priporočila šolarjem, naj tudi poleti berejo, a naj ne hlastajo po branju, kajti brati je treba zbrano! Vse pridne bralce in tudi tiste, ki so obljubili, da bodo odslej marljivo brali, so nagovorile prof. Andreja Duhov-

in vsem voščila veliko poletnih užitkov tudi ob knjigah. Ravnateljica je izrekla zahvalo Duhovnikovi, ker vestno skrbi za naše šole, in Perkovi za njeno vsakoletno prisotnost na podelitvi bralnih značk. Koordinatorji pa sta se zahvalili založbama Mladinska knjiga in Goriška

Foto Bumbaco

nik, pedagoška svetovalka ministrstva RS za šolstvo v zamejstvu, ki je izrazila veselje zaradi množice bralcev od Milj do Špetra in petošolcem zaželela, da bi na srednji šoli vsi postali zlati bralci. Za njo je kot predstavnica društva Bralna značka spregovorila Manca Perko, tudi v imenu predsednika Slavka Preglja in podpredsednika Toneta Partljiča,

Mohorjeva družba, Kulturnemu centru Lojze Bratuž in športnemu združenju Olympia za brezplačno uporabo telovadnice. Tudi letos, po zaslugi Odbora staršev in ob finančni pomoči Čedajske banke, prejmejo petošolci knjižni dar v spomin na petletno šolanje.

Stran pripravila Iva Koršič